

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XII. ročník ● 1/2019

ženy v cirkvi ženy v cirkvi ženy v cirkvi ženy v cirkvi

O B S A H

Pieseň pútnikov
NEBOJ SA 4
J. Calvo Aguilar

Rozhovor
DUCHOVNOSŤ
JE TERAPIA 5
M. Kovačka/E. Mihočová

Úvaha
ZASKOČENÝ... 9
T. Komrska

Téma
ŽENY V CIRKVI 10
D. Pastirčák, R. Betina

Zdravý zbor
UČENÍCTVO 21
Ján Henžel

Misia
BALENIE KUFROV 24
R. Lacho
MOZAIKA KOŠICE
E. Mittelmann

Úvahy z trolejbusu
SMETI 28
Tomáš Komrska

Na margo dní
ROZPRÁVKOVÍ
HRDINOVIA 30
Miroslav Kocúr

RELAX 31

**Keď človek spieva ako treba,
z plného hrdla, o chvíľu
sa všetko stratí – okrem neba,
hviezd, speváka a vesmíru.**

Osip Mandelštam
Úryvok z básne

Osobná skúsenosť vtedy 22-ročného židovského básnika, ktorý zahynul v Stalinových koncentračných táboroch. Oslovila nás svojou hĺbkou, ktorá z nej vyžaruje napriek okolnostiam, v ktorých žil.

Niečo podobné asi zažili aj všetci účastníci narodenia Ježiša v Betleheme. A niečo podobné prajeme zažiť nám všetkým, aby sme aj my takto v plnosti precítili posolstvo Vianoc, aj v presahu do nastávajúceho roku 2019.

Pavel a Milica Kailingovci

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej, ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2019

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko, **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 6. 2. 2019 **Tlač:** Express tlač

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

STARÉ A NOVÉ VECI...

Opäť sme v období, keď slová „starý“ a „nový“ zaznievajú častejšie. Veď starý rok odišiel, nový prichádza...

Staré mizne a nové sa zjavuje. Tak je to predsa „normálne“, ale to tak dobre, alebo zle?

Niektko hovorí, že prichádzanie nového je dobré. Že to staré je príťaž, ktorú treba zahodiť, keď sa vynorí niečo nové. Len nové ponúka šancu posunúť sa ďalej, vymaniť sa z problémov dneška, odvaha k novému je tou najlepšou stratégiou pre budúcnosť.

Iný povie, že je to presne naopak. S novým radšej veľmi opatrne. To staré ponúka osvedčený základ, nové je neisté, potenciálny problém. Preto je správne vážiť si to staré a len pridržiavanie sa toho, čo už čas preveril, je najlepšou stratégiou pre budúcnosť.

Čo si o tom myslíte vy? Ktorý z týchto postojov je vám bližší?

Zdá sa mi, že odpovede čitateľov Dialógu by mohli byť dosť rozdielne. Myslím si však, že väčšina z nás zrejme cíti, že potrebujeme kúsok aj z jedného aj z druhého, že pravda bude niekde uprostred... ale kde presne? Koľko z jedného a koľko z druhého je ten správny pomer? A ako vlastne jedno s druhým, staré s novým nejako zmysluplne spájať?

To sú otázky, ktoré sa niekedy stávajú až dilemami, ktoré sme mnohokrát v živote nútení riešiť. Riešime ich aj v cirkvi. Jeden príklad za všetky: revitalizácia „starých“ zborov versus zakladanie nových... Už to počujem: „Aký problém, aká dilema,... predsa aj jedno, aj druhé!“ Iste, jednoduchá odpoveď, teoreticky správna, avšak len za predpokladu, že by naše zdroje boli neobmedzené. Lenže naše zdroje obmedzené sú, a tak sme v praxi nútení hľadať a dúfať, že nájdeme správny balans, cestu, na ktorej budeme schopní čerpať zdroje, ktoré pre nás pripravil Ten, ktorý ich má ako Jediný dosť. Na tejto ceste hľadania nám môže pomôcť skúsenosť, naša aj tá od minulých generácií, vyhodnotená našim rozumom. Avšak tou základnou pomocou, informačnou bázou, vodítkom, cez ktoré k nám hovorí priamo autor vesmíru, je pre nás Biblia.

Čo nám teda Biblia k nášmu problému so starým a novým hovorí?

Biblia delí veci na staré a nové a veľa o starom a novom hovorí, ale zároveň akoby toto delenie rušila. Akoby v nej tá nálepka „nové“ alebo „staré“ platila len pre nás, ľudí uväznených v čase. U Boha, ktorý je – ako to vyjadrujú niektorí teológovia – „večnou prítomnosťou“, tento rozdiel mizne. Dôležitým sa stáva nie to, či je niečo nové alebo staré, ale to, či to nás ľudí od Boha vzdaluje, alebo k Nemu približuje. A tak nájdeme v Biblii nové, a aj staré, ktorých sa máme pridržiavať, prijímať ich, ale tiež nové, a aj staré, ktoré máme opúšťať, strániť sa ich.

Takže nové a staré sú vlastne rovnocenné veličiny, neexistuje preferencia, ... áno, z Božej perspektívy je to zdá sa tak. Biblia však odkrýva aj iný pohľad, a tu už preferenciu môžeme nájsť. Keď odkrýva Božie konanie s nami, ukazuje, že je to pre nás stále prekvapujúce, inšpirujúce, fascinujúce, jednoducho, je to pre nás čosi nové. Aj keď Boh zostáva ten istý, „starý“ a „drží líniu“ už od počiatku vekov, nám sa zjavuje ako ten, kto činí všetko nové. Veď aj jeho konečným cieľom v dejinách je nová zem a dokonca aj nové nebo! Teda áno, nové, obnovujúce je to, čo potrebujeme, ale také nové, ktoré má svoj pôvod v Ňom. Keď prestaneme byť prekvapovaní novým od Boha, niečo v nás nie je tak, ako by malo byť.

Prajem vám teda do nového roku 2019 otvorené oči a srdce pre vnímanie dobrého nového, ktoré bude prichádzať od Toho, ktorý sa Jediný nemení, a teda Jediný môže byť našou skutočnou istotou do budúcnosti. ■

MIROSLAV MORAVSKÝ
(Cirkev bratská, Kalinovo)

NEBOJ SA, VŠETKO BUDE DOBRE...

JOSÉ CALVO AGUILAR

(Pochádza zo Španielska, je vedúcim mládeže v CB Žilina)

Prvá pieseň pútnikov bola o pokání. Pokánie je prvým a kľúčovým krokom na našej ceste s Bohom, kdekoľvek sa na nej nachádzame. Často si však myslíme, že po tom kroku bude všetko dobré, že sa nám v živote bude dariť, že budeme úspešní, verní a správni kresťania a nikdy nebudeme mať pochybnosti. Ale život ide ďalej, pochybnosti a problémy prídu a niekedy sa nám v živote nebude dariť. Znamená to, že sme ďaleko od Boha? Znamená to, že máme nejaký hriech v sebe, možno skrytý...? Veď Boh nás má chrániť, hovorí žalmista. Eugene Peterson to vyjadruje krásnym spôsobom: „Jedinú vážnu chybu, ktorú môžeme urobiť, je predpokladať, že Boží záujem o nás závisí od toho, ako duchovne sa práve cítime.“

Ako sa mohlo toto stať mne!? *Nedopustí, aby sa ti noha zachvela... Slnko ti cez deň neublíži, ani mesiac v noci* (Ž 121, 3) hovorí táto pieseň. Hovorí aj o tom, že sa nám nič nestane, že nám nič neublíži. Prečo sa potom kresťanom nohy zachievajú? Že kresťania trpia? Že majú fyzické a mentálne choroby?

Pútnikom v tej dobe naozaj hrozili tieto veci. Potknúť sa a vyvrtnúť si členok bola naozaj hrozba, ktorá mohla pokaziť cestu. Ak by dostatočne nepili a nechránili si hlavu, mohli by dostať úpal, alebo dokonca zomrieť po ceste. Dlhá cesta, noc a mesiac mohli spôsobiť pobláznenie (v tej dobe verili, že mentálne a psychické poruchy sú spojené s mesiacom, preto napríklad v angličtine slovo „lunatic“ doslova znamená z mesiaca). Tieto reálne hrozby sprevádzajú aj nás po celej našej ceste a my im musíme čeliť v každodennom živote.

Čo znamená, že nás Boh ochráni? Znamená to, že nič zlé by sa nám nemalo stať? Nie. Zlé veci sa dejú. Bolesť je reálna, ale jeho ochrana spočíva v tom, že nás neopustí, ale je s nami po celý čas.

Čo znamená, že nás Boh ochráni? Znamená to, že nič zlé by sa nám nemalo stať?

Nie. Zlé veci sa dejú. Bolesť je reálna. Pochybnosti často nezmnú a možno budú s nami po celý náš život. Ale jeho ochrana spočíva v niečom inom. Jeho ochrana spočíva v tom, že nás neopustí, ale že je s nami po celý

čas a že je lepší, vernejší a láskavejší ako hockto iný.

Odkiaľ prichádza pomoc?

Odkiaľ príde pomoc? Z vrchov? Prečo žalmista hovorí, že *dviha oči k vrchom*? V tej dobe bolo v Izraeli rozšírené uctievanie iných bohov, ako napríklad Baala alebo Ashera, ktorí mali svoje oltáre na vrchoch. Keď mal pútnik, ktorý šiel uctievať Boha nejaký

Čo je pieseň pútnikov?

Piesne pútnikov tvorí 16 žalmov, ktoré Židia spievali, keď išli z iných miest do Jeruzalema. Všetci Židia mali ísť do Jeruzalema 3x za rok, na 3 sviatky, ale Jeruzalem bolo mesto na vrchu (754 m), takže to bola aj poriadna turistika. Niektorí ľudia museli cestovať do Jeruzalema veľa kilometrov, a potom na konci ešte šliapať na vrch, a preto sa nazvali „pútnikmi“. Časom Židia vytvorili piesne, ktoré spievali, keď cestovali do Jeruzalema. Tie sa nachádzajú v Biblii pomenované ako „*Piesne pútnikov*“ (Žalm 120–134).

problém na ceste a pozeral sa okolo seba, videl tisíce možných riešení v podobe oltárov postavených rôznym bohom. Videl tisíce možných bohov, cez ktorých by mohol svoj problém riešiť. „Obetuj na oltári boha ciest, na oltári boha slnka a boha mesiaca a všetko sa vyrieši,“ by hovorili reklamy, bilbordy popri ceste. Ale jeho pomoc neprišla z tých vrchov, lebo oltáre tých bohov nemali moc.

Nedrieme Hospodin, hovorí ďalej žalmista. O Baalovi sa hovorilo, že sa rád opíja na svojich božských orgiách a bolo ho ťažko zobudiť (ako vidíme v príbehu Eliáša, keď „bojoval“ s prorokmi Baala, (pozri 1Krľ 18, 27). Baal často spal a aby odpovedal na prosby, bolo ho treba zobudiť, ale často to nebolo možné. Skutočný Boh je iný. Boh nedrieme, nespí, ale celú svoju pozornosť venuje nám, aby nás chránil.

Keď hľadáme pomoc okolo seba, častokrát bývame sklamaní. Akoby sme nevedeli, že pomoc neprichádza z vecí okolo nás, ale od toho, kto tie veci stvoril. Zachráni nás Boh. Boh, ktorý nám dáva kamarátov, ktorí nám pomôžu. Boh, ktorý nám dáva komunitu, skupinu, cirkev, ktorá nám pomôže zvládnuť to, s čím bojujeme. Boh nám dáva potrebné zdroje. Nemôžeme upadnúť do uctievania stvorených vecí, ktoré nám dáva sám Stvoriteľ. Niekedy si myslíme, že Boh sa nebude zaoberať našimi každodennými malichernosťami. Je taký veľký, že rieši iba zásadné, veľké problémy. Ale tento žalm hovorí presný opak. Hospodin nás chráni pred každým zlom. Hospodin rieši naše každodenné strasti a nemá s tým problém. Ten, ktorý stvoril celý vesmír sa zaujíma o to, ako sa máme, ako dopadneme na skúške v škole, ako dopadne naša prezentácia v práci, alebo ako sa nám darí, keď niekam cestujeme. *Hospodin ochráni pred každým zlom, on ochráni život.* Aj ten náš každodenný. ■

Doc. MILOŠ KOVAČKA, CSc. (72), náš popredný bibliograf, historik, právom dostal prívlastok „posledný Štúrovec“. V jeho životných postojoch a názoroch sa mimoriadnym spôsobom snúbi Kollárova zásada: „Národnosť a nábožnosť sú sestry.“ Ako pracovník a riaditeľ Národného bibliografického ústavu Slovenskej národnej knižnice v Martine sa podieľal na budovaní slovenskej bibliografie a do života uvádzal jej elektronizáciu. Ako autoritu ho rešpektuje aj mladá generácia – študenti Biblickej školy v Martine a Žilinskej univerzity, ktorým prednášal kapitoly z cirkevnej histórie, dejín kultúry, umenia i slovenskej literatúry. Ako projektant a moderátor sa zaslúžil o vedecké konferencie, celý rad monografií a edícií; okrem iného pripravil zborník a výstavu o najvydávannejšej slovenskej knihe – *Cithara sanctorum*. Slovenskej verejnosti predstavil aj mimoriadny objav – originálnu listinu zákonov Žilinskej synody. Vo svojich nočných dialógoch s Bohom prosí nielen za svoju rodinu a cirkev, ale i za svoj národ. Keď sme docenta Kovačku požiadali o rozhovor, prijal nás spolu so svojou manželkou Slávkou v ich rodinnom dome v tichej časti Martina, ktorý je aj jeho rodičovským domom. Spolu vychovali dvoch synov Iva a Romana a tešia sa z vnúčat Benjamína, Timoteja, Alexandra a Tomáša.

DUCHOVNOSŤ JE JEDINEČNÁ TERAPIA

Zhovárala sa: EMÍLIA MIHOČOVÁ

Foto: ĽUBO BECHNÝ

Turiec a Martin – z kultúrno-historického hľadiska metropola Slovenska, čím sú pre vás tieto miesta významné?

V Sklabíni, pod Sklabinským hradom, kde účinkovali významné osobnosti uhorského kráľovstva i zakladatelia hornouhorskej – slovenskej evanjelickej cirkvi, som sa narodil. V Hornom Jase, rodnej obci mojej mamy, ma pokrstili, vychodil som tam prvú triedu základnej školy; vtedy sa nazývala Evanjelickou ľudovou školou majstra Jána Jessenia. Mojm prvým učiteľom bol Ján Thomka – básnik, ktorý ma nau-

čil vnikať do biblických histórií, vážiť si ich a milovať. Rodičia ma priviedli k viere, duchovnej piesni a modlitbe. Vyrástli v Turci a len čo som sa narodil, presťahovali sa do Martina. Ktosi o mne povedal, že som zanovitý Martinčan.

Rodinné zázemie vám vytvorilo podhubie pre vzťah k duchovným hodnotám. Zohral v tomto smere väčšiu úlohu otec alebo mama?

Pri utváraní vzťahu k viere významnú rolu zohral otec. Tým nechcem povedať, že mamin

príklad nemal svoj význam. Ak hovoríme o vzoroch viery, mama bola vzorom láskavosti, otec bol prísny principiálnym kresťanom a verným evanjelikom. V 50. a 60. rokoch 20. storočia zastával funkciu presbytera martinského evanjelického zboru. Patril ku kritikom vtedajších praktík v politickom i cirkevnom živote. Pracoval ako kováč vo vrútockých železničných dielňach až do ťažkého úrazu, pri ktorom prišiel o nohu. Ako invalid pracoval v administratíve materského podniku. Zaujímal razantné postoje

k otázkam pravdy, zodpovednosti a čistoty života.

Mali rodičia ako veriaci za komunizmu problémy?

Mama bola domáca, celý život vážne chorá, režim ju prehliadal, nemala problémy. Otec dával svoj kresťanský postoj jednoznačne najavo, ale keďže bol ako invalid odsunutý „na okraj“ života, správali sa k nemu povýšenecky a neraz navidomoči neslušne. Často prognózoval pád komunizmu a návrat modlitby. Pamätám sa na jeho slová, keď sme raz cestovali vlakom: „Ešte sa raz budete všetci modliť.“ Akoby citoval Písmo: „Potom sa vrátim a opäť vybudujem stánok Dávidov.“

Zdá sa, že otec bol dobrým prorokom – režim je preč, no vrátila sa späť aj modlitba?

Modlitba sa vymanila zo zajatia v porevolučnom nadšení, vrátilo sa jej „právo verejnosti“, mnohí sa v modlitbe opäť našli a sú vytrvalými modlitebníkmi. Stali sa piliermi kresťanských spoločností. Prijímajú biblické: „Neprestajne sa modlite!“ Alebo Hviezdoslavovo: „K modlitbe ešte raz!“ No takýto vzťah k modlitbe nie je všeobecný a jednoznačný. Problém okrem iného vidím aj v poklese dôveryhodnosti cirkvi. Rozličné škandály, nezdravé prejavy a napätia spôsobujú, že ľudia sú voči nej „opatrní“ alebo otvorene dávajú najavo protikresťanske postoje, ba až nenávisť voči kresťanom. Vidí sa mi, že aj z tohto dôvodu narastá nielen hlas, ale aj vplyv vulgárne manifestovaného ateizmu. Mal som kolegyne a kolegov, s ktorými sme hovorili o viere. S trpkosťou som vnímal, keď som (a nie raz) počul: „Riešim to bez cirkvi. Cítim potrebu ísť do kostola, ale chcem tam byť úplne sám/a.“

V jednej ankete pred posledným sčítaním ľudu ste uviedli, že necítite ani tak hrdosť, ako radosť z toho, že ste evanjelik. Čo vás vie potešiť?

Evanjelium je predsa radostná zvesť a evanjelik je ten, kto túto zvesť žije. Konštantínov Proglas spieva: Všetci, čo chcete svoje duše krásnymi uzrieť a všetci po radosti túžiaci... Radujem sa, keď sa v kresťanskom prostredí zrodí nádherná pieseň, keď prichádza vrúcna modlitba, vyznanie, alebo kresťanstvo zažije dar blahoslavenstva. Radosť mi robí nadšenie a vytrvalosť, dar obete, milosrdenstvo, žičlivosť, schopnosť pomáhať, vôľa vydržať prenasledovanie. Radosť mám, keď sa rodí zápal potrebný na obranu autentických princípov kresťanstva. To všetko sa stáročia rodilo z protestantského presvedčenia a prinášalo vzácne plody – biblické časy a charaktery, ktorých je dnes ako šafranu.

Sú situácie, na ktoré, naopak, nemôžete byť hrdý? Je niečo, čo podľa vás v dnešnom slovenskom kresťanstve chýba?

Evanjelici v dejinách dokázali pomenovať pravdu a vystúpiť s ňou,

nebáli sa komunikovať pocity jednoduchého človeka. Boli pravým slovom na čase. Aj dnes je také slovo potrebné. Dôležité je, napríklad, vedieť otvorene sa zastať ľudí, ktorým krivdí politická moc či hospodárske pomery. A to mi v dnešnom kresťanstve na Slovensku chýba. Boli časy, keď takýto kresťanský hlas bolo jasne počuť a bol vysoko oceňovaný. Utváral dôveru. Predstavitelia duchovného života vo svete sú otvorenejší, tvrdo a jasne dokážu pomenovať zlo, hriech, neľudskosť, sociálne protiklady a dožadujú sa nápravy. Metod, dávny veľkomoravský arcibiskup, nám zanechal málo známú kázeň „Napomenutie vladárom“, ktorá by mohla byť dobrým príkladom nielen kázňových textov, ale aj verejných apelov, ktoré by prehovorili do duše dnešným časom, znivočeným morálnou krízou. Niekde som čítal, že ľudia, ktorí vedia, v akom stave je civilizácia, čakajú od nás, kresťanov, omnoho viac.

M. Kovačka s manželkou a vnukom.

Viac viery, čestnosti, úprimnosti, obetavosti.

Nedávno som v jednom českom kresťanskom periodiku čítal o kľúčovom kázňovom princípe: „Nemožno účinne kázať, ak kázateľ nedrží v jednej ruke Bibliu a v druhej miestne noviny, kde sa píše o krivdách.“ Súhlasím. Ak kňaz Písmo, ktoré je pre človeka nielen zákonom, ale i veľkou nádejou, postaví do protikladu s neľudskými okolnosťami života, ak jasne pomenuje „toho Zlého“, ak kázeň povzbudzuje do boja proti hriechu, ak nad krivdou „vyroní slzu“, v takom prípade posilní vieru, neminie sa účinku: je to pomazaná kázeň. Ak to tak nie je, počúvame „tirády“ – záplavu opakujúcich sa slov.

Ste autorom literárno-historickej eseje k bibliofilskej edícii Velpiesne. Na jednom z jej prekladov J. A. Beňo pracoval dva roky v ťažkých podmienkach väzenia vo Valdiaciach. Viedla ho k tomu snaha

podrobiť kritike ateistickú tlač, ktorá na začiatku 60. rokov 20. storočia horúčkovo spochybňovala posvätnosť Biblie. Považujete aj vy osobne Bibliu za svätú knihu?

Áno, je to svätá kniha. Svätosť z nej vyžaruje, privádza k svätému životu. Toto poznanie sa v mojom živote postupne prehlbovalo: „Ja nie vždy tak sa modlil, jak teraz“ – tá pieseň presne vyjadruje moju dlhú cestu za Bibliou, ktorá ma ako svätá kniha každodenne prekvapuje tým, ako sa jej pravdy, odporúčania i osudy dajú vyzorovať v živote dnešného človeka. Preto sa na jej spochybňovanie pozerám očami mojej dlhej cesty s nádejou, že ten, ktorý k nej pristupuje ako skeptik alebo nepriateľ, môže byť raz obdarovaný jej poznaním, prijatím a oddaným objatím. Skeptikom, odporcom, ale aj posmievačom, ktorí tak, ako v minulosti, aj dnes prenasledujú Bibliu, odporúčam básnické vierovyznanie Márie Rázusovej-Martákovskej, ktorá svoju dušu zverila Hospodinovi veršom – a to v dikcii svätej knihy: Teba vraj niet!

Tak nech Ťa niet!
Ale ja dušu v sebe cítim, že neskončím život týmto žitím, že musím dosiahnuť svojich mét! Preto sa bijem... A neustúpim z boja, kým s Tebou nesplynie smutná duša moja,
Ty, Bože, pravdy večný stred.

Dá sa povedať, že vo väzni- ciach sa ekuména rodila prirodzene, z vnútornej potreby, bez písomných a často aj prázdnych deklarácií o spolupráci?

„Ekumenicitu“ v prostredí väznice výborne ilustrujú spomienky mnohých väznených kňazov. Biskup Fedor Ruppeltdt, vynikajúci hudobník, poslúžil ako väzeň v trencianskej väznici katolíckym väzňom melódiami katolíckych duchovných piesní. Generálny biskup Pavel Uhorskai v knihe spomienok *Ako to bolo* napísal, že s katolíckimi mal lepšie vzťahy vo väzení ako v reálnom

živote. Podobnú skúsenosť zaznamenal aj celý rad iných väznených duchovných – medzi nimi biskup Ján Antal i prvá evanjelická farárka Darina Bancíková.

Svojim študentom často zdôrazňujete to, čo v konfliktoch a vo vzťahoch medzi cirkvami možno prekonať a prekónavať, ak budú pevne stáť na biblickom základe. Veríte, že ekuména má aj v našom prostredí budúcnosť?

Ekumenizmus, napriek proklamáciám a aj dobrej vôli, považujem za krehký. Niektorí tvrdia, že vlastne ani neexistuje, pretože interkonfesionálne vzťahy vonkoncom nie sú také, aké by mohli byť. Sú komplikované a napäté. Aj preto príležitostne počuť, že ekumenizmus je vlastne akési „divadlo“. Poznám však aj niektoré stanoviská, ktoré považujem za vážne postoje. Hovorí o takej jednote kresťanstva, ktorá by dokázala rešpektovať špecifické platformy a autoritu jednotlivých cirkví. Študentov som vyzýval, aby si vychádzali v ústrety, aby neoznámali príslušníkov inej cirkvi, aby ich podporovali bojovať dobrý boj viery, aby „inými“ kresťanmi neopovrhovali, aby sa nestavali na pozíciu výlučnosti, aby u „odlúčených bratov“ rešpektovali úprimný prejav modlitby.

Začiatkom roka sa už tradične konajú ekumenické bohoslužby. Vidíte v nich prínos a význam?

Z 18. storočia sa nám zachoval silný príbeh Pavla Jakobeiho, evanjelického kňaza v Modre a autora zbierky *Duchovní poklad modliteb Kresťanských*, ktorý vyniesol počas požiaru bezvládného katolíckeho kňaza z horiacej modranskej fary. Takýto silný „ekumenický“ prejav môže urobiť pre zlepšenie vzťahov medzi cirkvami omnoho viac, ako čokoľvek iné. Želal by som si, aby cirkvi dokázali navzájom spolupracovať tak na príprave a uskutočňovaní spoločných

bohoslužieb alebo modlitieb, ako aj na projektoch, ktoré budú riešiť žeravé otázky dnešného života. Veľmi sa mi páči program starostlivosti o ťažko postihnutých alkoholikov či inak závislých, ktorý sa v spolupráci martinských evanjelikov a katolíkov uskutočňuje na martinskej evanjelickej fare. Účastníkom prospievajú duchovné rozhovory a lekárske rady. Ekumenizmus musí vedieť podať povestný biblický pohár vody, nesmie obísť Samaritánku. Ak budú takéto a podobné prejavy vstupovať do kresťanského života, budú jasným dôkazom vyslyšania ekumenických modlitieb.

K čínorodým prejavom viery, na ktoré môžete byť právom hrdý, patrí pätnásť ročníkov *Duchovných hodnôt pre dnešok*. Spomínate si na ich začiatky?

Od ich zrodu sa na nich zúčastňujem s potešením a radosťou. Chcú byť posolstvom odkazov reformácie a svojim spôsobom aj misiou. Spontánne ich vymodelovala a uskutočňovala skupinka nadšencov, zakaždým na inom mieste Slovenska. *Duchovné hodnoty pre dnešok* sa usilovali vytvoriť v kresťanskom povedomí „dobrú náladu“. Radosť z viery. Inak povedané: opak toho, čo bývalý československý a český prezident Václav Havel nazval „blbou náladou“. Mal na mysli krízu – bezradnosť, pasivitu a apatiu spoločnosti, ktorú sklamalí negatívne prejavy politického a verejného života a ktorú viditeľne, čoraz viac poškodzuje na jednej strane veľkokoizmus, agresívny blahobyť mocných finančných skupín, na druhej strane opustenosť a bezbrannosť bezmocných. Duchovné hodnoty chcú prinášať do zachmúrenej krajiny radosť z dejinnej cesty Evanjelia: historické osobnosti, udalosti, fakty (ale aj súčasné témy) „rozdávajú“ zrozumiteľným spôsobom a v takých myšlienkových súvislostiach, v ktorých možno zapalo-

vať plamienky nadšenia pre vieru a duchovnú kontinuitu. Brzdia odpor, ba až nenávisť voči histórii, ktorá sa nedá „počúvať“, lebo je údajne nezrozumiteľná. Domnievam sa, že pätnásť ročníkov *Duchovných hodnôt* u všetkých, ktorí sa na nich zúčastnili, nezbudilo odpor k historickému daniu, ale mimoriadne ich obohatilo príkladmi dávneho i nedávneho kresťanského života, ktoré sú dobré aj pre dnešok.

Spomenuli ste dnešnú krízu spoločnosti – čo ju podľa vás dnes najviac ohrozuje?

V súčasnosti je naším hlavným problémom mravná kríza. Dnes ide o to – ako to povedal martinský evanjelický farár J. B. Hroboň v televíznej kázni o jubilejnom Martinovi Rázusovi – či bude celý národ kľačať pred zlatým teľaťom a my načisto stratíme vlastnú tvár. Budú nás identifikovať „pokorné zadky“, alebo sa medzi nami predsa len nájdu povestní traja mládenci, ktorí radšej vstúpia do žeravej pece, ako by mali splniť vladárovi Nabuchodonozorovi jeho želania?

Dnešný svet očami OSN hodnotí kvalitu života podľa troch základných kritérií: koľko si toho za peniaze možno kúpiť, aké možno dosiahnuť vzdelanie a koľkých rokov sa človek dožije. No je tu ešte jedno dôležitejšie kritérium – kritérium kresťanskej lásky: „Miluj bližného svojho, ako seba samého.“ Kritérium toho, čo dokáže človek z toho, čo má, rozdať. Čím môže obdarať svoj svet, svoj čas, svoj národ a svoje spoločenstvo.

Ste jedným z mála tých, kto sa ešte trápí pre krajinu, pre osud národa. Zrejme aj preto vás označujú za posledného Štúrovca. Kam sa po revolúcii stratili nádeje sprevádzajúce prevrat?

Ľudia, ktorí boli v revolučnom '89. roku nadšení, že budú žiť slobodne, v práve a spravodlivosti, v čistom a úprimnom prostre-

dí, sú zhrození. Listy zo starého dvora, ktoré písal v uplynulých rokoch Július Vanovič, o tom v jeho rovnomennej knihe rozprávajú z mnohých strán – sú to až neuveriteľné utrpenia, ktoré na svojom dvore prežíval v časech komunizmu a naďalej prežíva v období občianskej slobody, keď vidí koľko opätovnej straníckosti – vyslovene neprávosti – rozhoduje o mnohých čestných a profesionálne kompetentných ľuďoch. Koľko toho možno počuť o korupcii, o panstve a bohatstve finančných skupín. Živočíšny pud Gorily sa nám smejie do tváre. Viem presne, že toto sme nechceli. Pýtam sa preto spolu s Vanovičom, prečo je to tak a kam to povedie? V akom stave je duchovnosť, kultúra, literatúra? Kde je slovenská mravná elita? Čo by nám na toto všetko povedal Ježiš Kristus? Akoby On videl dar slobody, ktorého sa nám v roku 1989 nezaslúžene dostalo?

Má toto utrpenie aj svoj hlbší zmysel, o ktorom píše rakúsky psychiater V. E. Frankl po návrate z koncentračného tábora?

Utrpenie má svoj zmysel. Núti človeka, aby sa zmenil k lepšiemu. Poznám noci, ktoré človek prebdlie v obavách a starostiach o deti, o rodinu, o národ. Vtedy vediem svoje dialógy s Bohom. Prosím Ho, aby na nás dohliadol a naďalej medzi nás posielal svojich „anjelov strážnych“. Aby sa u nás takí ľudia narodili, vyrástli a pôsobili. Aby sa to na tom našom Slovensku úplne nezanešvánilo. Lebo to, čo sa deje, je dôkazom úpadku doby: chamtivosť sa už ani nemaskuje, začína sa zbožňovať. Jedným slovom: zlaté teľa!

Dejiny sa odohrávajú v cykloch a ja verím, že štúrovská doba sa raz vráti a národ bude obdarovávaný novými ľuďmi, vygeneruje tých troch spomínaných mládenčov zo žeravej pece, akými boli aj Štúrovci. ■

(Z knihy E. Bechný: Kristovci, 2013, krátené)

ZASKOČENÝ NOVOROČNÝM VERŠOM NA ROK 2019

TOMÁŠ KOMRSKA (Cirkev bratská, Bratislava-Cukrová)

Niekoľko rokov mám v správe modlitebné chvíle v nedeľu ráno pred bohoslužbami. Preto vždy na konci roka s modlitbou vytiahnem hesielko pre túto prácu. Najskôr ma text zaskočil. Posúďte sami: *Doteraz ste v mojom mene o nič neprosili. Proste teda a dostanete, aby vaša radosť bola úplná!* (Jn 16, 24)

Pustil som sa teda do štúdia, čo tento text znamená. Čo znamenal v čase, keď bol povedaný, čo znamená dnes. V akej súvislosti Pán Ježiš hovorí tieto slová? Pán Ježiš pripravuje učeníkov na svoj odchod, na zoslanie Ducha Svätého a na svoj druhý príchod. Pán Ježiš tento výrok hovorí najmä preto, lebo dovtedy sa ľudia v modlitbe obracali priamo na Boha, alebo sa priamo obracali naňho, hoci v tom čase prebýval medzi ľuďmi, a tu prichádza úplne nová ponuka, možnosť modlitbu predkladať Bohu v mene Ježiša Krista.

Čo to znamená – modliť sa v mene Ježiša Krista? Niekoľkokrát som sa zúčastnil na stretnutiach kresťanov, kde pri modlitbe modliaci sa na konci dôrazne zakončili modlitbu slovami: „Modlíme sa v mene Ježiša“, alebo : „Modlíme sa v mene ukrižovaného a vzkrieseného Ježiša Krista“.

To je to, čo Pán Ježiš v tomto výroku myslel?

Ponúka a chce, aby sme k modlitbe, ktorú vyslovujeme, alebo myslou vysielame, pridali dôvetok: „Modlíme sa v mene Ježiša?“ Rozmýšľam nad tým a napadá mi maličký príklad, prečo si myslím, že takto to Pán Ježiš nemyslel.

Predstavme si nasledujúcu situáciu.

Na Slovensku prichytia a pred súd postavia zlodēja. Sudca, po preštudovaní spisu a po vypočutí svedkov ako aj samotného zlodēja, sa rozhodol vyniesť rozsudok a udeliť trest – useknutie ruky zlodějovi a vyhlásenie rozsudku ukončil dôvetkom „...v mene Slovenskej republiky“.

Nech bola krádež neviem aká závažná a sudca neviem ako spravodlivo rozhorčený, na Slovensku sudca takýto rozsudok nemôže udeliť, aj keď vysloví dôvetok „v mene Slovenskej republiky“, pretože mu to legislatíva Slovenskej republiky neumožňuje. Tak čo to znamená – modliť sa v mene Pána Ježiša Krista?

Rozumiem tomu tak, že Pán Ježiš priniesol na svet Kristovu legislatívu, ktorá dopĺňa, či skôr **naplňa** slová prorokov a Mojžiša a prináša pravidlá pre život a spôsob života.

V Lukášovom evanjeliu v 10. a 11. kapitole si pozrieme, čo Pán Ježiš o svojej „**legislatíve**“ hovorí. V obraze podobenstva milosrdného samaritána hovorí, že niekedy podať prvú pomoc, hoci aj neznámemu, dokonca nepriateľovi, je dôležitejšie, ako

prísť včas na bohoslužbu medzi svojich. Okolo idúci kňaz vyslovil možno modlitbu za zraneného, ale náboženské povinnosti považoval za dôležitejšie ako pomoc zranenému. Teda jeho (možno) modlitba, ale ani postoj určite neboli v mene Ježišovej legislatívy.

Hneď za týmto podobenstvom nasleduje návšteva. Pán Ježiš s učeníkmi u Matry a jej sestry Márie v dedinke Betánia a tu čítame:

Ako išli ďalej, vošiel do jednej dediny, kde ho prijala do domu istá žena menom Marta. Mala sestru, ktorá sa volala Mária. Tá si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho slová. Marta však mala plné ruky práce s obsluhou. Zrazu zastala a povedala: Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, aby mi pomohla! Pán jej však povedal: Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala dobrý podiel, ktorý sa jej neodníme. V situácii Marty a Márie Pán Ježiš vyzdvihuje počujúcu Máriu pred pracovitou Martou.

Myslím si, že je namieste si čas od času položiť otázku, **prečo** robím, to čo robím, **prečo** nerobím to a to.

Preskúmať občas svoje motívy otázkou **prečo** je užitočné. Aj v modlitbe.

Ak teda Otec vie, čo potrebujeme, o čom je modlitba? Aký je zmysel modlitby?

V Lukášovi ďalej po spomínanom podobenstve a po návšteve u Marty nasleduje situácia, keď sa učeníci dožadujú, aby ich Pán Ježiš naučil modliť sa.

Všimnime si: Odpúšťanie previnení a hriechov je pevnou súčasťou modlitby Pánovej: *Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom* Teda ak neodpúšťam konkrétny hriech konkrétnemu človekovi, tak sa nemodlím v zmysle platnej Kristovej legislatívy. Predmet mojej modlitby môže byť ušľachtilý, avšak ak nosím v sebe neodpustený hriech, blokujem Božie požehnanie v mnohorokej podobe.

Tak rozumiem platnej Kristovej legislatíve.

Prosíť o odpustenie a odpúšťať – to je Kristova legislatíva, ktorá umožňuje pristupovať pred Boha Otca v mene Pána Ježiša Krista.

Tak tomu rozumiem. ■

Ženy v cirkvi

staršovstvo - Rada - ordinácia

Áno? - Nie?

Pripravil a foto z pastorálky: BOHUSLAV PIATKO

„Vážení členovia Rady CB, vážené delegátky, vážení delegáti!

Niekoľko dní pred konaním tejto konferencie sme sa dozvedeli o návrhu Rady Cirkvi bratskej v neodkladnej záležitosti. Tento návrh dopĺňa do Poriadku, že do Rady CB smú byť zvolení len bratia, teda muži. Keďže sa nestotožňujeme s takýmto návrhom, ktorý bráni ženám byť volenými do Rady CB, chceme nechať zaznieť i náš hlas – hlas žien z rôznych zborov Cirkvi bratskej na Slovensku. Sme presvedčené, že ženy, rovnako ako muži, majú dary k tomu, aby mohli pôsobiť vo vedúcich funkciách v cirkvi, a teda aj byť volené za členky Rady CB. Veríme, že pohlavie nie je kritérium, ktoré by malo byť určujúcim pri rozhodovaní o zvolení či nezvolení človeka do funkcie. Neprikláňame sa k perspektíve, že je to Duch Písma, ktorý by chcel smerovať náš rozum a srdcia k vylučovaniu žien z vedúcich funkcií v cirkvi. Samotná Cirkev bratská je pretkaná príbehmi žien, ktoré prijali na seba kľúčovú zodpovednosť pri jej budovaní a netýka sa to len oblastí, akými sú napríklad práca s deťmi či diakonia, ktoréávajú často delegované práve na ženy. Ženy, podľa nás, patria aj do rád či staršovstiev zborov, ba i za kazateľnice, aby komplementárne dopĺňali mužov a spoločne vytvárali celok. Modrý kríž na Slovensku, ku ktorému sa

i Cirkev bratská hlási ako k jednému zo svojich prameňov, mal na svojom počiatku neobyčajnú „líderku“ – Kristínu Royovú. Tá okrem plodnej diakonickej, spisovateľskej a kazateľskej činnosti bola zároveň – povedané jazykom dneška - zakladateľkou, manažérkou a inovátorkou veľkého kalibru, ktorá dokázala pre *Božie veci* nadchnúť iných. A nebola jedinou.

Bez ohľadu na výsledky dnešného hlasovania si uvedomujeme, že téma „rovnoprávnosť žien a ich úloha v cirkvi“ presahuje rámec tejto konferencie a že význam týchto slov čaká i v našej cirkvi na nové objavovanie. Z perspektívy nutnosti takéhoto pohybu v budúcnosti vnímame i súčasný návrh Rady CB ako užitočný podnet. Avšak vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadame, aby Rada CB prehodnotila svoje rozhodnutie a stiahla návrh o neodkladnej záležitosti z hlasovania. V prípade, že dôjde k hlasovaniu o predložennom návrhu, chceme apelovať na delegátov a delegátky, aby pri svojom rozhodovaní vzali do úvahy i náš hlas a umožnili ženám byť volené do Rady CB. Veríme, že týmto spôsobom prispějeme k tomu, aby služba cirkvi, práve prostredníctvom komplementarity mužov a žien, vychádzala z celistvejšej perspektívy a mohla tak čo najvernejšie zrkadliť a sláviť Pána Boha.“

Toľko z listu, ktorý sa objavil krátko pred minuloročnou konferenciou Cirkvi bratskej. List, pod ktorý sa podpísalo 150 žien z Cirkvi bratskej od Bratislavy až po Michalovce, je rozsiahlejší, ale pre naše potreby stačí aj tento úryvok. Téma účasti žien v orgánoch cirkvi a na kazateľniach nie je v Cirkvi bratskej nová. Ja som zaregistroval prvé diskusie na túto tému na spoločnej konferencii CB SR a ČR v Brne v roku 2013, neskôr sme sa téme venovali aj v besede v Dialógu (3/2014) pod názvom *Ženy kazateľky*. Nie je našou úlohou hľadať príčinu otvorenia tejto diskusie dnes. Povedzme len fakty: Bratislavský zbor navrhol ako kandidátku do Rady CB ženu. A zrejme následne Rada vypracovala v liste spomínaný návrh v neodkladnej záležitosti, teda návrh, ktorý neprešiel celým procesom prijímania konferenčných návrhov, ale keď je v neodkladnej záležitosti, je možné ho predložiť priamo na konferencii. Vzhľadom na to, že Rada CB návrh stiahla z rokovania, nebudeme ho uverejňovať v plnom znení. Len vetu, ktorá vyvolala taký hlasný odpor žien:

*Volby Rady Cirkvi bratskej sa uskutočnia podľa Poriadku Cirkvi bratskej, ktorý sa predtým v článku 63 odsek 3 upraví takto: „Rada má sedem členov, **bratov**...“*

Rada CB uznala, že návrh bol podaný bez predchádzajúcej celocirkevnej diskusie a konferencia následne zaviazala Radu, aby diskusiu na túto tému otvorila.

Stalo sa a v novembri sa v Poprade uskutočnila pastorálka pre kazateľov a členov staršovstiev CB. Hlavnými rečníkmi boli **Daniel Pastirčák**, zástanca účasti žien vo volených funkciách riadiacich orgánov cirkvi a ordinácie žien a **Rastislav Betina**, ktorý predniesol argumenty proti takémuto vnímaniu účasti žien v živote cirkvi.

Prinášame ich v skrátenej verzii.

Ježiš ruší svet patriarchálnych vzťahov.
Ženu zrovnoprávňuje

DVE OČI, VŠAK JEDNA TVÁR

DANIEL PASTIRČÁK
(Kazateľ Cirkvi bratskej, Bratislava-Kaplnka)

Nie som komplementarista ani egalitarián. Môj postoj najlepšie vystihuje označenie *komplementárny egalitarizmus*. Ak je niečo komplementárne, je to nevyhnutne i egalitárne. Komplementárnosť ženy a muža znamená, že svet vnímajú z odlišného, no rovnocenného uhla pohľadu. Mužský pohľad má svoje silné i slabé stránky i ženský pohľad má svoje silné a slabé stránky. Práve komplementárnosť muža a ženy považujem za hlavný dôvod, prečo je zdravé, aby vo vedení cirkvi a vo vyučovaní evanjelia boli zastúpení rovnako duchovne povolani muži i ženy.

Adam je muž a žena

O mužovi a žene v Gn. 1, 27 sa hovorí: *Boh stvoril adama na svoj obraz; na obraz Boží ho stvoril, ako muža a ženu ich stvoril*. Hebrejské „adam“ znamená – *človek*. Všade od 1. až po 5. kapitolu, kde čítame *človek*, v hebrejskom texte stojí *adam*. Text hovorí, že adam je muž a žena. Adam je slovo v množnom tvare, mohli by sme ho prekladať i ako *ľudstvo*. Preto sa o Adamovi hovorí v množnom čísle: *stvoril ich*. Podobne i Boh o sebe vypovedá v množnom čísle: *Stvoríme človeka...* Nečudo, že tu starí kresťania videli odkaz k tajomstvu Trojice: Trojjediný Boh tvorí dvojjediného človeka – muža a ženu.

V druhej kapitole Boh povie: *Nie je dobré človeku byť osamote*. Adam hľadá pomoc – dáva mená tvorom. Čo Boh stvoril slovom, človek pomenováva jazykom. Človek – Obraz Boha. Tvorivé vedomie. Mojžišovi sa Boh predstavil ako *Som, ktorý Som*. Moje meno je *Ja som*, povedal mu. A človek? I jeho meno je „Ja som“. „Ja som sám sebou, ja som sám...“ Tieňom vedomia je skúsenosť samoty. Adam potrebuje pomoc v samote. Nieкого, kto je iný, no zároveň rovnaký. Boh rozdelí adama na dve bytosti. Človek je najprv jeden, potom sú z jedného dvoja. Slovo muž – *iš* a slovo žena – *iššá* sa objaví až po rozdelení. *Preto muž opustí svojho otca i matku, prilipne k svojej žene a budú jedno telo*. Nikde tu nenájdeme hierarchiu nadradenosti a podria-

denosti. Pôvodný zmysel človeka sa nezakladá na inštitučnom usporiadaní moci, ale na rovnocennej vzájomnosti. V tom je človek obrazom Boha. Odráža sa v ňom tajomstvo Svätej Trojice. Ortodoxné formulácie odmietli pri popise Trojice hierarchický jazyk nadradenosti a podriadeneosti a hovoria o vychádzaní.

Trojediný Boh je sám v sebe vzťahom vzájomnej oddanosti. Syn je celkom závislý na Otcovi, lebo nemôže vyjaviť nič iné, iba to, čo je v Otcovi. Otec je úplne závislý na Synovi, lebo sa nemôže zjaviť inak než v Synovi. Vyjavenie jednoty Syna a Otca je zas závislé na Duchu Svätom, lebo iba v Duchu možno poznať túto jednotu. Vzťah osôb v Trojici teda nie je hierarchickým vzťahom jednosmernej podriadeneosti. Apoštol Ján to vyjadril jednoducho – Boh je Láska. V Láske niet hierarchie moci, iba úplná vzájomná oddanosť. Boj o moc, podľa Genezis, do ľudského sveta vstupuje až s hriechom.

„Budete ako bohovia“, šepká had: Človek – boh namiesto Boha. Seba zbožštenie sa prejavuje ako boj o moc. Nadvláda muža nad ženou je dôsledkom pádu. Žene sa hovorí: *Budeš túžiť po svojom mužovi, ale on bude vládnuť nad tebou*. Namiesto rovnocenného partnerstva jedného muža sa v Starozákonných dejinách presadila patriarchálna nadvláda muža nad ženou. Ideál monogamie ustúpil praxi mnohoženstva. V duchu patriarchálnej nadvlády sa nesú i ustanovenia Mojžišovho zákona. Podľa

Mojžišovho zákona otec mohol svoje dcéry predať do otroctva. Ak sa u nej našla nejaká škaredá vec, muž mohol niektorú zo svojich žien prepustiť. Žena svojho muža prepustiť nemohla. Samozrejme, veď muž v tých časoch ženu vlastnil.

Evanjelium vstúpilo do prostredia patriarchálnej otrokárскеj spoločnosti. Žena v nej nemala občianske práva. Mohla sa zúčastniť len prvej časti bohoslužby, a i to iba oddelene na balkóne. Po celý čas musela byť ticho. Zachoval sa rabínsky výrok, podľa ktorého by bolo lepšie, aby bola Tóra spálená, než aby boli jej slová vyslovené ústami ženy. Aj v rímskej kultúre bol muž pánom svojich žien. Sokrates ženu popisoval ako „slabšie pohlavie“. Učil, že žena je bytosť na pomedzí medzi človekom a zvieratom. Aristoteles zastával názor, že všetky tvory ženského pohlavia, rovnako ľudské i zvieracie sú v porovnaní s mužskými menejcenné. Muži boli stvorení na to, aby vládli a ženy na to, aby poslúchali.

Ježiš a ženy

Ježiš sa k ženám správal ako k rovnoprávnym bytosťami. Napriek prísny nábžensky zvyklostiam, žene bez váhania vracal plnú ľudskú dôstojnosť. Lukáš zachytáva spor medzi Máriou a Martou. Mária neplní tradičnú rolu posluhujúcej ženy, sadla si medzi mužov k nohám učiteľa. Vybrala si postavenie tej, ktorá sa učí. Slovnou formulou *sedieť pri nohách* sa v dobovej reči vyjadroval vzťah učenika a Rabína. Podobne sa hovorí i o Pavlovi: *sedel pri nohách Gamaliela*. Postavenie učenika bolo vyhradené mužom, ženám bolo zakázané. Ježiš Máriinu voľbu, na všeobecné prekvapenie, schválil.

Učenci sú šokovaní, keď svojho majstra pristihnú osamote pri osobnom rozhovore so samaritánskou ženou. Ježiš ruší svet patriarchálnych vzťahov. Ženu zrovnoprávňuje. Na človeka pozerá pod zorným uhlom večnosti. Individualizuje ho, vidí v ňom večné Božie dieťa. Každý je pred ním v prvom rade individuálny človek; nie ako predstaviteľ skupinovej identity, národnej, sociálnej, náboženskej či sexuálnej, ale ako večné, Bohom milované, vykúpené Ja.

Pavol a ženy

V závere listu Rimanom Pavol pozdravuje svojich spolupracovníkov. Uvádza dlhý zoznam mien. Spomedzi 27 mien 9 patrí ženám. „Historici nepoznajú podobný antický zoznam pozdravov, ktorý by dával ženám takéto prominentné postavenie“, poznamenáva k tomuto zoznamu evanjelický teológ C. S. Cowles. Takmer ku každému ženskému menu Pavol pripojil krátku charakteristiku, z ktorej vidno, že pozdravuje spolupracovníčky na diele evanjelia. Ako by mohli všetky tieto ženy byť spolupracovníčkami na hlásaní evanjelia, ak by im nebola zverená právomoc kázať evanjelium?

Lebo vierou ste všetci Božími synmi v Kristovi Ježišovi. Napísal Pavol v Gal. 3, 26–28: *Veď všetci,*

čo ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli. Nie je ani Žid ani Grék, nie je otrok ani slobodný, nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristu Ježišovi. Rasizmus, otrokárstvo, patriarchálna nadradenosť mužov nad ženami, sú v Kristovi prekonané. Evanjelický teológ F. F. Bruce, práve túto pasáž, považuje za principiálnu. V jej svetle treba rozumieť všetkému, čo sa na iných miestach hovorí o ženskej podriadenosti: „Tam, kde sú rozdielne názory na interpretáciu pavlovských pasáží, vo všeobecnosti platí, že tá interpretácia, ktorá sa vinie okolo línie slobody, je omnoho pravdepodobnejšia, než tá, čo páchne zviazanosťou a zákonníctvom.“

Jednota tu nie je eschatologickou perspektívou spásy. Pavol ju dôrazne vyslovuje v prítomnom čase: *Vierou ste všetci Božími synmi v Kristovi Ježišovi.* Nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristu Ježišovi. Nie budete – ste! Večný život v Kristovi, začína už tu a teraz: *Ten, kto počuje môj hlas a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život, nepríde na súd, ale prešiel zo smrti do života.* Byť v Kristovi znamená má večný život v prítomnosti, prešiel zo smrti do života v minulosti. Vidieť človeka – Žida, Gréka, otroka, slobodného, muža či ženu v Kristovi, znamená vidieť človeka v jeho večnej podstate. Dočasné pozemské identity – rod, rasa, sociálny stav či sex – predstavujú relatívne atribúty: Sexualita nie je večná, ani božská. Boh nie je muž ani žena. Boh nie je Jin a Jang ako v indickej filozofii. Ak by sme takto absolutizovali pohlavie, dopustili by sme sa herézy.

Pri otázke žien v Cirkvi nemôžeme obísť základné Pavlove texty o Cirkvi. V Rim 12, 1–8, v 1Kor 12, 4–31, v Ef 4, 7–16 Pavol opisuje Cirkev ako Telo Kristovo: *My všetci sme boli pokrstení jedným Duchom v jedno telo, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní; a všetci sme boli napojení jedným Duchom. Každému je daný prejav Ducha na spoločný úžitok* – to je hlavný princíp Tela Kristovho. *To všetko spôsobuje jeden a ten istý Duch, ktorý každému udeľuje dar, ako sám chce.* Sú dary Ducha udeľované všetkým veriacim bez rozdielu rasy, národnosti, sociálneho postavenia či pohlavia? Sú azda ženám udeľované iba niektoré dary, povedzme; dar dávania, alebo dar služby? Dar slova múdrosti, dar slova poznania, dar vyučovania, dar evanjelizácie, či dar spravovania Boh ženám neudeľuje? Ak je to Boh a nie cirkevné grémium, kto udeľuje každému dar, aké právo majú predstavení cirkvi upierať žene možnosť slúžiť svojím darom v Tele Kristovom?

O manželstve

Prvý Pavlov text o manželstve je v 1Kor 7, 2–4. Fascinujúce na týchto krátkych poznámkach je, že navzdory patriarchálnemu svetu židovskej i gréckej kultúry je tu vzťah muža a ženy opísaný ako rovnoprávny: Muž má svoju ženu, rovnako ako žena má

svojho muža. Muž *má svoje povinnosti* voči žene, rovnako ako žena *má svoje povinnosti* voči svojmu mužovi. Muž je *pánom* ženinho tela, rovnako ako žena je *pánom* mužovho tela. Muž a žena sú podľa Pavla rovnocenní partneri vo vzťahu oddanej vzájomnosti. „Toto prekvapujúce vyjadrenie sexuálnej rovnosti a oddanosti,“ píše evanjelický teológ Don Williams, „predpokladá a obhajuje absolútnu rovnosť pohlaví práve na mieste ich najintímnejšieho stretnutia.“

V druhom texte o manželstve *Ef 5, 2–28* Pavol túto vzájomnú podriadenosť muža a ženy zhrnie v jedinej vete. *Podriadujte sa navzájom jedni druhým.*

Pavol v liste Korinťanom i Galaťanom vyhlásil, že muž a žena sú si rovní. Nevyzýva však k zrušeniu nespravodlivého kultúrneho stereotypu. Patriarchálnu nadradenosť prijíma ako dobovú samozrejmosť. Robí z nej metaforu vzťahu Krista a Cirkvi. Vzťah nerovnosti ruší zvnútra – cez Krista. Vo svojom texte Pavol síce mužovi ponechá tradičnú pozíciu hlavy, vyzve ho však k tomu, aby vo vzťahu k žene nasledoval Kristovu cestu. Aká bola Kristova cesta? To nám Pavol opísal v Liste Filipanom: *Tak zmyšľajte medzi sebou ako Kristus. On, hoci mal Božiu podobu, zriekol sa tej hodnosti, vzal na seba podobu otroka, zjavil sa ako človek, ponížil sa, a stal sa poslušný až na smrť, smrť na kríži.* (Fil 2, 5–8). Toto mal Pavol na mysli, keď napísal: *vydal za ňu sám seba.* Nasledovať Krista vo vzťahu k žene pre muža znamená zostupovať z pozície „hlavy“, z najvyššieho miesta na najnižšie, z nadriadeného k podriadenému, z „pána“ k „otrokovi“. Motívom tohto zostupu má byť láska. Ak muž nasleduje Krista, z pozície nadradenosti zostúpi dolu, z prvého na posledné miesto, aby ženu vyvýšil do rovnosti, ktorá jej v Bohu patrí. Tá cesta nemôže byť zavŕšená, kým nezruší i akýkoľvek vonkajší prvok nerovnosti. Podobne Pavol pristupuje i k postaveniu otrokov.

Iniciatíva je na mužovi a na otrokárovi, lebo tí majú v spoločenskom systéme privilegované postavenie nad ženou, či nad otrokom. Muž má nasledovať Krista – z prvého miesta zostúpiť na posledné a vyzdvihnúť ženu do spravodlivého rovnocenného statusu, ktorý jej nespravodlivá kultúra upiera. Otrokárik má vyzdvihnúť otroka do spravodlivého statusu, ktorý mu otrokárska spoločnosť upiera. To je cesta ducha. Považujem za zlyhanie historického kresťanstva, že ani kresťanskí muži ani kresťanskí otrokári, až na malé výnimky, túto výzvu nenaplnili. Otroci aj ženy o svoje zrovnoprávnenie museli

bojovať. Tí kresťania, čo sa postavili za oslobodenie otrokov, sa z rovnakých biblických dôvodov postavili i za zrovnoprávnenie žien. Naopak tí, ktorí otrokárstvo obhajovali na základe Biblie, používali tie isté argumenty, aké používajú na obhájenie hierarchického princípu podriadenosti žien. Evanjelikáli ako Jonathan Edwards v mene biblie otrokárskeho systému hájili. Baptistický teológ Dr. Richard Furman argumentoval takto: „Ak by bolo vlastnenie otroka morálnym zlom, je úplne nepredstaviteľné, že by ho inšpirovaní Apoštolovia, ktorí sa nebáli žiadneho človeka, a boli pripravení položiť život pre svojho Boha, otroctvo v cirkvi tolerovali čo i len na chvíľu. Preukázali sme, že vlastnenie otroka je uznané autoritou Písma, tým sme tiež preukázali i to, že je morálne: Boží zákon predsa nikdy neposväčuje nemorálne konanie.“

Nie je už ani otrok ani slobodný, ani žena ani muž, ale všetci sú jedno v Kristovi. O tieto slová z Gal 3, 28 sa opierali evanjelikáli bojujúci za zrušenie otroctva i za zrovnoprávnenie žien. Jednotu v Kristovi vykladali ako rovnoprávnosť v pozemskom živote. Ak by ich výklad bol mylný, nemali by sa vo svojom zápase o práva otrokov v Biblii o čo oprieť.

Chaos v Korinte

Zákaz hovorenia v 1Kor 14, 3–35, zrejme vyplýva zo špecifickej situácie korinťského zboru. Veľká časť listu pozostáva z odpovedí na otázky, ktoré boli Pavlovi zaslané. Odpovede poznáme, no nepoznáme otázky. Z listu je zrejme, že korinťský zbor je charizmatický; extatickým prejavom

sa tu dáva prednosť pred liturgickým poriadkom. *Nebudte na pohoršenie Židom ani Grékom, ani Božej cirkvi, ako sa aj ja usilujem páčiť všetkým vo všetkom, a nehládám, čo osoží mne, ale čo osoží mnohým, aby boli spasení* (10, 32–33). O liturgii Večere Pánovej Pavol píše: *Nechválim vás, že sa schádzate nie na osoh, ale na škodu. (...) Keď si pri jedení každý predloží svoju večeru, potom jeden hladuje a druhý sa opíja.* Viete si predstaviť bohoslužbu, pri ktorej sa niekto opíja? Pavol ich upozorňuje i na zvláštne detaily: *Ak by sa inému dostalo zjavenia, prvý nech sa odmlčí. Po jednom môžete všetci prorokovať...* (14, 30–31) Nie je to zvláštne? Toto im treba povedať? Viete si predstaviť situáciu, keď na bohoslužbe ľudia, čo sa domnievajú, že majú vnuknutie Ducha, hovoria jeden cez druhého? *Keby sa teda celá cirkev zišla na tom istom mieste a všetci by hovorili jazykmi a prišli by tam jednoduchí ľudia, či neveriaci, nepovedali by, že šaliete?* O toto Pavlovi ide: Spôsob, ako sa v Korinte deje bohoslužba, je divoký a plný chaosu.

Pôvodný zmysel človeka
sa nezakladá na inštitučnom
usporiadaní moci,
ale na rovnocennej
vzájomnosti.
V tom je človek
obrazom Boha.

V Korinte v tom čase pôsobil Bakchov kult. Najviac priťahoval ženy. Zachovalo sa mnoho dobových textov opisujúcich, ako ženy uvoľnené vínom upadali do náboženskej extázy, strhávali si šaty, smiali sa a hovorili nezrozumiteľným jazykom. Stúpenci kultu verili, že iba keď stratia kontrolu mysle, duša sa uvoľní z tela a vstúpi do komunikácie s božstvom. Je pravdepodobné, že mnohí z veriacich v Korinte pred obrátením prešli takouto náboženskou skúsenosťou. Bola tu výrazná skupina extatických žien, ktoré hovoriacemu prorokovi skákali do reči: „Nech sú ženy počas bohoslužby ticho, ich rozprávanie je neslušné, ruší sústredenosť na bohoslužbu. Ak majú otázky, nech sa ich spýtajú potom.“ Iracionálnej bohoslužbe je treba vtláčiť inteligentný poriadok, tak, aby evanjelium oslovovalo hľadajúcich.

Gnóza v Efeze

Pavol v 1Tim 2, 11–15 ženám zakazuje učiť. Je zvláštne, že takýto zákaz zasiela do cirkevného zboru, v ktorom pôsobí Priscila, učiteľka Apolla.

Na rozdiel od divokosti v Korinte, Pavol v Efeze rieši vážne teologické otázky. Určití ľudia šíria nepravé učenie. Zaoberajú sa *bájkami a nekonečnými rodokmeňmi, ktoré vyvolávajú skôr hádky a neslúžia Božiemu poriadku spásy vo viere* (1Tim 1, 3–4). Hlásajú, že zmrtvychvstanie už bolo (2Tim 2, 18). *Niektorí spomedzi nich totiž vnikajú do domov a podmaňujú si ľahké ženy, obťažované hriechmi a zmietané rozličnými žiadosťami, ktoré sa stále učia a nikdy nemôžu spoznať pravdu* (2Tim 3, 6–7).

V Efeze bol vplyv gnózy veľmi rozšírený, prenikal medzi kresťanov a miešal evanjelium s nesúrodými prvkami orientálnych mýtov. Medzi gnostickými textami z obdobia prvého storočia bolo nájdené i Evanjelium Evy. Eva je v ňom oslavovaná práve preto, že siahla po ovocí zo stromu poznania. Rabínska tradícia obviňovala Evu za to, že spôsobila pád. Gnosticci, naopak, opisovali ženu ako zdroj duchovného prebudenia. Eva je tá, čo bola stvorená prvá, preto má vyššie postavenie: „Keď ju, Evu, Adam uvidel, povedal: Ty si tá, čo mi dala život, budeš sa volať Matkou Života.“ Božstvo je tu stotožnené so ženským princípom. Hypolitus Rímsky v 2. storočí odsudzuje tých, ktorí „povyšujú božskú ženu nad apoštolov a nad každý dar milosti, niektoré z nich si namýšľajú, že majú v sebe čosi, čo je nadradené i nad Krista.“

Gnostický prepis Genezis bol pravdepodobne jedným z mýtov propagovaných v Efeze, a práve ženy boli zodpovedné za jeho šírenie. To dáva Pavlovej inštrukcii prekvapujúcu zrozumiteľnosť: *Ženám je doporučené štúdium: Žena nech prijíma učenie v tichosti a podriadenosti* (v tichom sústredení). Najprv sa predsa sama musí učiť, inak nemôže učiť iných. Treba si uvedomiť, že drvivá väčšina žien bola v tom čase negramotná, nemala prístup

k vzdelaniu, nemohla si vytvoriť nástroje kritického myslenia, a tak bola nekriticky prístupná každému klamnému vplyvu. Nedovoľujem jej učiť (klamné nauky, ktoré pripisujú žene vládu nad mužom). Oproti gnostickému mýtu božskej ženy Pavol stavia ako kontrast rabínsku interpretáciu Adama a Evy. Oproti – *Eva bola stvorená prvá*, stavia, *Adam bol stvorený prvý*. Oproti – *jedenie zo stromu poznania viedlo k osvieteniu*, stavia, *Adam nebol zvedený, ale žena sa dala zviest' a dopustila sa hriechu*. Na vyváženie treba uviesť, že Pavol Adamovo prvenstvo zdôrazňované rabínskou tradíciou koriguje Kristom: *V Pánovi nieto ani ženy bez muža, ani muža bez ženy. Lebo ako je žena z muža, tak je muž cez ženu a všetko je z Boha* (1Kor 11, 11–12).

Ženské hnutie a evanjelikáli.

Nie je pravda, že ordináciu žien v cirkvi začali ako prvý presadzovať liberálni teológovia. Skôr než sa zrodilo ženské hnutie, John Wesley už v roku 1771 ordinoval ženy za kazateľky. Historik metodistického hnutia Robert F. Wearmouth podotýka, že pred Wesleyom bolo v Anglicku nepredstaviteľné, aby mala žena v cirkvi vedúce postavenie. „Možno tvrdiť,“ píše, „že emancipácia ženy sa začala práve ním.“ Wesleya samozrejme nemožno označiť za liberálneho teológa. Hnutie žien sa rodilo spolu s hnutím za oslobodenie otrokov. Na jeho čele stál evanjelikál Charles Finney a postupovalo ruka v ruke s hnutím za zrovnoprávenie žien. Historik Donald Dayton o tom období píše: „Tí, ktorí si osvojili biblický argument proti otroctvu, tak ako ho rozvinul Theodor Welds, a naučili sa obraňovať egalitárneho a oslobodzujúceho ducha Biblie proti status quo doslovnej interpretácie, zistili, že rovnaké argumenty platia aj pre hnutie zrovnoprávenia žien. Veď i Gal 3, 28 spája tieto dve témy prehlásením: *Už nie je otrok ani slobodný, žena a muž, ale všetci sú jedno v Kristovi*.“ Medzi evanjelikálnymi teológmi je dnes mnoho významných osobností zastávajúcich biblickú rovnoprávnosť muža a ženy. Uvediem iba niektorých: F. F. Bruce, Ortbergovci, Cornelius Plantinga, Walter Kaiser, Dallas Willard, Richard Mouw, Walter a Olive Liefeld, Tony Campolo, Gilbert Bilezikian, Stuart and Jill Briscoe, Stanley Gundry, John Stockhouse, Gordon D. Fee, Craig S. Keener, Howard Marshal, N. T. Wright.

Ženy a muži sú rozdielni – komplementárni, no zároveň rovnocenní. S tým azda súhlasíme všetci. Čo však znamená pojem rovnocenný, ak neznamená rovnoprávný? Patrí právo na vzdelanie k rovnocennosti? Ak niekto získal vzdelanie, nepatrí k tomu i právo učiť – odovzdať, čo sa sám naučil? Patrí k rovnocennosti právo voliť? Ak má niekto právo voliť, nepatrí k nemu logicky i právo byť volený?

Niektorí zastávajú názor, že ak priznáme žene rovnaké práva, naša cirkev prestane rást. Chceme zakladať nové zbory. Naša sesterská cirkev v Nemecku je príkladom toho, ako zakladanie zborov

prosperuje duchovnému rastu. V sekulárnom prostredí západného Nemecka Boh evanjelikálnu cirkev požehnáva pozoruhodným rastom. Deje sa tak napriek tomu, či možno i vďaka tomu, že naši nemeckí bratia ženám v cirkvi priznali rovnoprávne postavenie. Obávam sa opačnej hrozby: Trvanie na patriarchálnom nadradení mužov spôsobí, že budeme kultúrne irelevantní a misijne neplodní. Celý

človek je muž a žena. Muž a žena sú dvoma očami v jednej tvári človeka. Ak chceme skutočnosť vnímať pravdivo, potrebujeme mužský a ženský uhol pohľadu spojiť v jednom spoločnom videní. Človek, ktorý vidí iba jedným okom, nevníma hĺbku priestoru. Aby sme videli v Bohu hĺbku skutočnosti, potrebujeme sa na ňu dívať ako celý človek – muž i žena. ■

BIBLICKÉ UČENIE O KOMPLEMENTÁRNOSTI

RASTISLAV BETINA

(Kazateľ Cirkvi bratskej v Košiciach.)

Prečo by žena nemohla mať v cirkvi také práva, aké má v občianskej sfére? Prečo by nemohla stáť na čele zboru, keď môže stáť na čele firmy, vlády či dokonca štátu? Vari rovnocennosť žien s mužmi neznamená aj ich rovnoprávnosť? I takéto otázky zaznievajú v diskusiách o úlohe a postavení žien v cirkvi. Ak sa v dnešnej spoločnosti čokoľvek postaví ako otázka niečích práv, stane sa z toho veľmi citlivá záležitosť. Veď kto by sa odvážil spochybniť, alebo uprieť práva toho druhého?! Či sa aj v cirkvi majú riešiť otázky z hľadiska, kto má aké práva, je však diskutabilné. Veď kresťania nasledujú Krista, ktorý sa vzdal svojich práv. Otázka však stojí inak: Je pre cirkev normou svet, alebo Písmo? Platí to, čo Písmo hovorí o postavení ženy v kresťanskom manželstve i v cirkvi, alebo spoločenský konsenzus či kultúrny trend? Komplementárny pohľad na muža a ženu vychádza z presvedčenia, že existuje Bohom daný poriadok pre mužov a ženy v manželstve a v cirkvi, ktorý je záväzný bez ohľadu na meniacu sa kultúru a spoločnosť. Tento poriadok bol daný stvorením, narušený pádom a obnovený vykúpením.

1. MUŽ A ŽENA V STVORENÍ

Rovnocenní v hodnote (Gn 1, 26–27)

Zo správy o stvorení človeka je zrejme úplná rovnocennosť muža a ženy v hodnote, dôstojnosti i zodpovednosti. Obaja sú stvorení Bohom, obaja sú stvorení na Boží obraz, obaja sú Bohom poverení úlohou podmaniť si a ovládnuť zem. Keďže Boh stvoril muža a ženu ako rovnocenné bytosti, je vylúčená nadradenosť muža a menejcennosť ženy.

Komplementárni v úlohách (Gn 2, 18–25)

Z doplňujúcej správy k stvoreniu (Gn 2) je zrejme, že Boh nestvoril muža a ženu ako identické, ale ako odlišné, avšak vzájomne sa doplňujúce bytosti. „Aké sú teda vzájomne sa doplňujúce odlišnosti

dvoch pohlaví? Biblické učenie hovorí, že Boh dal mužovi (a obzvlášť manželovi v manželstve) určitú vedúcu rolu a že jeho žena nájde seba a svoju pravú Bohom danú úlohu nie vo vzbure proti nemu a jeho vedeniu, ale v dobrovoľnej a radostnej podriadenosti“. (*Stott, Efežanom str. 197*) „Boh stvoril a stále činí mužov a ženy odlišnými a jedna z ich hlavných odlišností spočíva vo vedúcej úlohe, ktorú dal mužovi“. (*str. 198*)

Novozmluvná interpretácia stvorenia muža a ženy

Práve Gn 2 tvorí základ Pavlovho učenia o mužovi ako hlave. Pavol sa pritom odvoláva na poradie stvorenia: *Adam bol totiž stvorený prvý a potom*

Eva (1Tim 2, 13), na spôsob stvorenia: *Veď nie je muž zo ženy, ale žena z muža* (1Kor 11, 8) a na účel stvorenia: *Lebo ani muž nebol stvorený pre ženu, ale žena pre muža* (1Kor 11, 9). Čiže podľa Písma žena bola stvorená po mužovi, z muža a pre muža.

Všetky tri Pavlove argumenty sú vzaté z Gn 2 a nie z Gn 3. Sú založené na stvorení človeka, nie na páde človeka. Nie sú výsledkom ani ľudského hriechu, ani patriarchálnej kultúry. Celý koncept mužovho vedúceho postavenia (hlavy) je tak daný stvorením, nie kultúrou. Bohom, nie človekom. Preto je nadčasový, záväzný.

„A keďže sa Pavlovo dôvodenie zakladá hlavne na týchto faktoch stvorenia, ktorými dokladá mužovu vedúcu úlohu, jeho argumenty majú trvalú a všeobecnú platnosť a nemožno ich obísť ako limitované vtedajšou kultúrou... To, čo ustanovilo stvorenie, nemôže zrušiť žiadna kultúra“. (Stott, str. 196)

V tejto súvislosti C.S. Lewis hovorí: „Neverím, že Boh stvoril rovnostársky svet. Verím, že autorita rodičov nad deťmi, manžela nad manželkou... bola rovnako súčasťou pôvodného zámeru ako autorita človeka nad zvieratím.“ (C. S. Lewis, *Sloni a kapradí*, str. 12)

2. MUŽ A ŽENA V PÁDE

Pád človeka (Gn 3, 1–19) bol princíp rovnosti dvoch pohlaví narušený. Mužova porušenosť sa prejavuje snahou dominovať nad ženou. Ženina porušenosť sa prejavuje panovačnosťou, snahou manipulovať a ovládať muža. Do jej túžby oddať sa svojmu mužovi v láske sa primiešala iná, nová, hriechna túžba, túžba presadiť svoju vôľu proti mužovej vôli. A tak sa z dvoch rovnocenných partnerov stali dvaja nerovnocenní rivali. Rivalita medzi mužom a ženou, zápas o moc v manželstve je dôsledok hriechu.

Žena však nebola stvorená, aby v manželstve viedla, ale aby bola vedená. Ona však nielen viedla, ale i zviedla. A preto tá, ktorá sa chcela povýšiť, zažije v manželstve pokorujúce poníženie. *Tvoj muž bude panovať nad tebou*, hovorí Boh žene. Patriarchálna nadradenosť muža nad ženou prichádza ako Boží trest. Odteraz sa dejiny stanú dejinami mužskej dominancie, v manželstve i v spoločnosti. To nebol pôvodný Boží plán. To sú dôsledky hriechu, že do pôvodne harmonického vzťahu hriech vniesol bolestivú nerovnováhu, egoizmus, panovačnosť, tyranu, bolesť, a to najmä pre ženu. Do príchodu kresťanstva žili ženy v poníženej pripútanosti k mužovi. Vo veľkej časti sveta tak žijú dodnes.

Pád človeka teda spôsobil porušenie rovnocennosti muža a ženy i deformáciu ich pôvodných rolí, nie však uvedenie nových rolí.

3. MUŽ A ŽENA V SPASENÍ Obnovenie rovnocennosti

Veď všetci, čo ste boli pokrstení v Krista, Krista ste obliekli. Nie je ani Žid, ani Grék, nie je ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristovi Ježišovi. (Gal 3, 27–28)

Rovnocennosť muža a ženy, ktorá bola daná stvorením a porušená pádom, bola opäť obnovená vykúpením. Čo sa týka spasenia všetci, ktorí sú v Kristovi, sú jedno bez ohľadu na národnosť, spoločenské postavenie či pohlavie. Tri najväčšie bariéry staroveku – národnosť, sociálna a sexuálna – sú v Kristovi prekonané. V cirkvi neexistujú rozdiely v hodnote dané rasou, triedou či pohlavím. Boh nás prijíma bez ohľadu na našu národnosť, sociálne postavenie či pohlavie. Pred Ním sme rovní i rovnocenní, ale nie rovnakí. Žid zostáva Židom, Grék Grékom, otrok otrokom a slobodný slobodným, muž mužom a žena ženou. Čiže rozdiely v hodnote

Muž a žena
sú rovnocenní
v hodnote i dôstojnosti,
ale majú Bohom
dané odlišné roly.

sú zrušené, ale rozdiely v postavení a roli zostávajú. Toto slovo nič nehovorí o roli muža a ženy, ani neruší rozdielnosť ich rolí v manželstve a v cirkvi. Ich role Pavol špecifikuje v listoch Efežanom 5 a v 1. Timoteovej 2, kde explicitne hovorí o vedúcej roli muža v manželstve a v cirkvi. On si neprotirečí, keď tu hovorí o rovnosti muža a ženy v spasení (v Kristovi) a na iných miestach o rozdielnosti rolí muža a ženy v manželstve a v službe.

Niektorí feministickí teológovia na základe tohto textu robia paralelu medzi otrokmi a ženami a medzi otroctvom a manželstvom. Vraj keď otroctvo už bolo zrušené a otroci už boli oslobodení, nie je preto načase, aby i nespravodlivý kultúrny stereotyp v manželstve, v ktorom muž je hlavou, bol zrušený a ženy boli oslobodené? Veď platí, že v Kristovi niet ani otroka, ani slobodného a rovnako niet ani muža ani ženy.

Ale ako hovorí Stott, **tento argument je chybný**. (*Issues facing Christians today*, str. 245) Analógia medzi otrokom a ženou vôbec neobstojí, rovnako ako ani analógia medzi otroctvom a manželstvom. Pavol síce reguluje vzťah otrokov a pánov v duchu evanjelia, nikde sa však neodvoláva na Písmo na obranu otroctva. Svoje učenie o vedúcej roli muža však zakladá na biblickom učení o stvorení. Navyše otroctvo je ľudská inštitúcia, ktorá je ovocím ľudského hriechu. Preto má byť zrušená. Vďaka Bohu, že bola! Manželstvo je však Bohom daná inštitúcia, pričom mužovo vedúce postavenie v manželstve bolo dané Bohom ešte pred pádom a nie je dôsledkom ľudského hriechu. Pád spôsobil deformáciu pôvodných rolí, nie uvedenie nových rolí. Spôsobil zneužitie autority na strane muža a odmietanie autority, príp. uzurpovanie si moci na

strane ženy. Spasenie v Kristovi však obnovuje stvorený poriadok, odstraňuje zlorečenie pádu vo vzťahoch, keď opäť nastoluje rovnocennosť muža i ženy, ale neodstraňuje rozdielnosť ich rolí v manželstve danú pri stvorení.

Obnovenie komplementárnosti

Evanjelium zvestuje nielen obnovenie rovnocennosti muža a ženy, ale aj obnovenie ich vzájomnej komplementárnosti. Keďže biblické učenie o postavení a úlohe ženy v cirkvi je neoddeliteľne spojené s biblickým učením o postavení a úlohe ženy v manželstve (ak platí komplementárny pohľad na jej postavenie v manželstve, platí i v cirkvi a naopak), začneme pohľadom na komplementárnosť v manželstve.

Muž a žena v manželstve

Kľúčový text je zapísaný v Ef 5, 21–33, v ktorom Pavol vyzýva ženy k podriadenosti mužom ako Pánovi. Slovo podriadenosť (*hypotassó*) znamená podriadenosť autorite. „Dnes však už samotná predstava podriadenosti autorite vyšla z módy. Je v úplnom rozpore so súčasnými postojmi voľnosti a slobody. Nič nevyvolá väčší protest ako reč o „podriadenosti“. (Stott, *Efežanom str. 191*). Podriadenosť však neznamená menejcennosť. „Manželia a manželky... majú rovnakú dôstojnosť... ale majú rôzne Bohom určené úlohy“. (str. 193) Prečo Písmo vyzýva ženy k podriadenosti svojim mužom? ...pretože muž je hlavou ženy, ako je aj Kristus, Spasiteľ tela, hlavou cirkvi. Ako je cirkev podriadená Kristovi, tak vo všetkom aj ženy mužom. (v. 23)

Pavol nehovorí len to, že manželstvo je obrazom vzťahu Krista a cirkvi, ale aj to, akým spôsobom kresťanské manželstvo odráža vzťah Krista a cirkvi. Mužova aj ženina rola má byť ovládaná duchom evanjelia, teda láskou. Žena miluje muža a svoju lásku vyjadrí dobrovoľnou podriadenosťou mužovi. Tým zobrazuje dobrovoľnú, milujúcu podriadenosť cirkvi Kristovi. Muž miluje svoju ženu a svoju lásku k žene vyjadrí svojou obetavou starostlivosťou o ženu. Tým zobrazuje Kristovu obetavú lásku k cirkvi. Ale tak ako Kristus svojou obetavou láskou neprestal byť Hlavou cirkvi, lebo ho ňou ustanovil Boh (Ef 1, 22), tak ani muž svojou obetavou láskou neprestáva byť hlavou ženy, lebo ho ňou rovnako ustanovil Boh. (1Kor 11, 2) Rozdielnosť úloh či rolí v manželstve však neznamená nadradenosť muža nad ženou, práve tak ako rozdielnosť (hierarchia) rolí v Trojici neznamená nadradenosť Otca nad Synom (*Chcem aby ste vedeli, že hlavou každého muža je Kristus, hlavou ženy je muž a hlavou Krista Boh*. 1Kor 11, 3, pozri i 1Kor 15, 28). Muž a žena sú rovnocenní v hodnote i dôstojnosti, ale majú Bohom dané odlišné roly, ktoré vyplývajú z Bohom danej odlišnosti medzi mužom a ženou. Len v rešpektovaní a pri-

jímaní svojich odlišností, vrátane odlišných rolí, muž a žena vytvárajú komplementárny, vzájomne sa dopĺňajúci vzťah.

Ef 5, 21–33 teda potvrdzuje postavenie muža ako hlavy v manželstve, lebo nejde o nespravodlivý kultúrny stereotyp, ktorý treba zrušiť. Ani nejde o patriarchálnu nadradenosť danú tou dobou. Ide o nadčasovú rolu muža a ženy v manželstve práve tak, ako vzťah Krista a cirkvi je nadčasový a prekračuje všetky ľudské kultúry.

Muž a žena v cirkvi

Tak ako Biblia učí o vedúcej úlohe muža v manželstve, podobne učí aj o vedúcej úlohe muža v cirkvi. „Musíme začať tvrdením, ktoré stojí proti tomu, čo je dnes módne a „politicky korektné“ a síce, že ženino podriadenie sa mužovej autorite je v Božom zámere normatívne.“ (Stott, *The Message of 1 Timothy and Titus, str. 79*) V rámci pokynov pre verejné bohoslužby zboru (cirkvi) totiž Pavol hovorí: *Žena nech prijíma poučenie v tichosti so všetkou podriadenosťou. Žene však nedovoľujem učiť, ani vládnuť nad mužom, ale nech si počína v tichosti.* (1Tim 2, 11–12) Pavol tu zrejme rieši lokálny problém v Efeze, keď si ženy v zbore uzurpovali učiteľské postavenie, ktoré patrilo mužom, biskupom, o ktorých Pavol hovorí v ďalšej kapitole.

Čo tu Pavol prikazuje? *Žena nech prijíma poučenie v tichosti so všetkou podriadenosťou* (ek.) *Žena nech sa učí.* (R) V dobe, keď ženy boli v spoločnosti považované za menejcenné bytosti a vzdelanie im bolo upierané, toto slovo pôsobí priam revolučne, oslobodzujúco. Pavol v cirkvi otvára ženám dvere k tomu, k čomu im vtedajšia doba dvere zatvárala. Ženy si teda môžu brať príklad z Márie, ktorá sedávala pri Ježišových nohách a počúvala jeho slovo. Práve preto ju Ježiš vyzdvihol. (Lk 10, 42) Žena sa však nemá len učiť, ale má byť i podriadená. Komu? Tým, ktorí v cirkvi vykonávajú učiteľský úrad. Im sa nakoniec majú podriaďovať všetci, ktorí sú „pod kazateľnicou“. (Heb 13, 17)

Čo tu Pavol zakazuje? *Žene však nedovoľujem učiť, ani vládnuť nad mužom.* Žena sa teda má učiť, nie učiť. Má sa podriaďovať, nie vládnuť nad mužom. Jedno i druhé má robiť v tichosti.

Čo Pavlov zákaz znamená? Ak Písmo znamená to, čo hovorí, potom Pavlov zákaz znamená dve dôležité skutočnosti. Po prvé: Ženám nie je dovolené vyučovať mužov v rámci verejných bohoslužieb. Vyjadrené pozitívne: Verejné vyučovanie v cirkvi, teda učiteľský úrad patrí mužom, nie ženám. A po druhé: Ženám v cirkvi nie je dovolené stáť v pozícii autority nad mužmi. Vyjadrené pozitívne: Pozícia autority patrí mužom, nie ženám.

Čo Pavlov zákaz neznamena? Neznamena absolútny zákaz hovorenia žien na bohoslužbách. Nariadenie *nech si počína v tichosti* sa týka verejného vyučovania na bohoslužbách, ale nie modlitieb, spevu, čítania Písma, svedectva a pod. Podobne i Pavlovo nariadenie na inom mieste o mlčaní žien v zhromaždení neznamena absolútny zákaz hovorenia, ale z kontextu je zrejme, že sa vzťahuje na rozsudzovanie prorociev, ktoré patrilo mužom. (1Kor 14, 34–35)

Ďalej Pavlov zákaz neznamena absolútny zákaz učiť, lebo inde nabáda staršie ženy, aby učili mladšie ženy. (Tít 2, 3) Rovnako Timoteovi píše, že od detstva pozná sväté Písmo. (2Tim 3, 15) Kto iný ak nie jeho matka i stará matka učili dieťa Timotea poznávať Písmo? (2Tim 1, 5) Rovnako to neznamena zákaz neformálneho vyučovania v súkromí, o akom čítame v prípade Priscilly, ktorá sa spolu so svojím mužom Akvilom ujala Apolla *a ešte dôkladnejšie ho poučili o Božej ceste.* (Sk 18,26)

Má Pavlov zákaz *žene nedovoľujem učiť* univerzálnu platnosť pre cirkev, alebo platil len pre danú situáciu? Je normou, ktorá je záväzná i pre nás, alebo nie je? „Ak prehlásime o ktoromkoľvek texte Písma, že má len lokálnu (nie univerzálnu) a len dočasnú (nie trvalú) platnosť, otvárame tým dvere k odmietnutiu apoštolského učenia, keďže takmer celá Nová zmluva bola adresovaná do špecifických situácií.“ (Stott, *The Message of 1 Timothy and Titus*, str.77)

Evanjelikálni feministi sa snažia Pavlove jednoznačné slová zrelativizovať rôznym spôsobom, aby tak Pavlov zákaz zúžili len na danú situáciu v Efeze. Ale Pavol svoj zákaz nezodôvodňuje miestnou situáciou (vraj ženy v Efeze šírili falošné učenie, pre čo však neexistuje žiaden dôkaz), ani nevzdelanosťou žien (vraj ženy vtedy neboli dostatočne vzdelané, čo dnes už neplatí). Nepoužíva ani kultúrny, či spoločenský argument (že v danej kultúre bolo nepredstaviteľné, aby ženy boli v pozícii učiteľiek). Používa teologický argument zo stvorenia človeka a z pádu človeka.

Jeho argument zo stvorenia znie takto: *Adam bol totiž stvorený ako prvý, potom žena.* (1Tim 2, 13) Adamova pozícia autority je daná jeho stvorením. To, že bol stvorený ako prvý, má význam nielen časový (prvý v poradí), ale i teologický (je Boží prvorodený s právami, ktoré boli spojené s prvorodenstvom). (Stott, str. 80) S pozíciou autority však je spojená i zodpovednosť, v ktorej Adam zlyhal. Preto Boží súd nad Adamom začína poukázaním na jeho opustenie zodpovednosti: *Pretože si poslušol hlas svojej ženy...* (Gn 3, 17) Príbeh pádu ukazuje na prevrátenie Božieho poriadku stvorenia, keď žena zlyhala v roli podriadenej a muž v roli hlavy.

Z Pavlovej argumentácie je úplne zrejme, že jeho nariadenia vo veršoch 11–12 ohľadne žien na bohoslužbách nemajú dočasnú, ale trvalú plat-

nosť. Sú záväznou normou pre cirkve i dnes. Ako v manželstve tak i v cirkvi Boh zveril mužom autoritu, ktorú ženám nezveril. V manželstve je to rola hlavy, v cirkvi je to učiteľský úrad kazateľov či starších zboru. Z toho vyplýva, že žena môže robiť v cirkvi všetko to, čo môže robiť muž, ktorý nie je starším zboru. (Toto je napr. stanovisko presbyteriánskeho (a komplementárneho) zboru T. Kellera Redeemer v New Yorku.) Alebo povedané inak: Žena má v cirkvi rovnaké práva ako ktorýkoľvek muž, ktorý nie je starším zboru. Ale tak, ako ktorýkoľvek muž v cirkvi nemá právo viesť zbor ako učiteľ a pastier zboru, tak ani žena.

Zhrnutie

Komplementarizmus vyjadruje presvedčenie, že Boh stvoril muža a ženu ako rovnocenné bytosti, ktoré však poveril odlišnými úlohami či rolami. Tieto odlišné roly vyplývajú z odlišností medzi mužom a ženou. Vďaka svojej odlišnosti i odlišným rolám sa muž a žena stávajú komplementárnymi, vzájomne sa dopĺňajúcimi bytosťami.

Odlišnosť rolí je daná v manželstve a v cirkvi. (pozri Gen 2, 1Kor 11, 1 Kor 14, Ef 5, Kol 3, 1 Tim 2 a 1Pt 3) V manželstve a v cirkvi Boh poveril mužov určitou vedúcou úlohou, ktorou ženy nepoveril. V manželstve je to úloha hlavy, v cirkvi je to úloha starších. Boh zveril hlavnú zodpovednosť za duchovný stav cirkevného zboru, za jeho vedenie a vyučovanie kvalifikovaným mužom – starším. (Ženám a nekvalifikovaným mužom túto zodpovednosť nezveril.) Okrem úradu staršieho Nová zmluva nehovorí o ďalších obmedzeniach pre ženy. Preto diskusia na tému postavenie a úloha ženy v cirkvi by sa nemala viesť v negatívnom tóne (čo žena nemôže robiť), ale v pozitívnom tóne (čo žena môže a má robiť). Lebo Boh povoláva všetkých mužov a ženy k budovaniu Božieho kráľovstva, lebo Boží Duch všetkých obdarúva svojimi darmi. Diskusia je tak výzvov, ako čo najlepšie využiť veľký duchovný potenciál žien – sestier. Aby ženy spolu s mužmi boli pripravovaní a vystrojení k dielu služby na budovanie Kristovho tela. (Ef 4, 12) ■

D. Pastirčák, T. Henžel, M. Mitana a R. Betina na panelovej diskusii

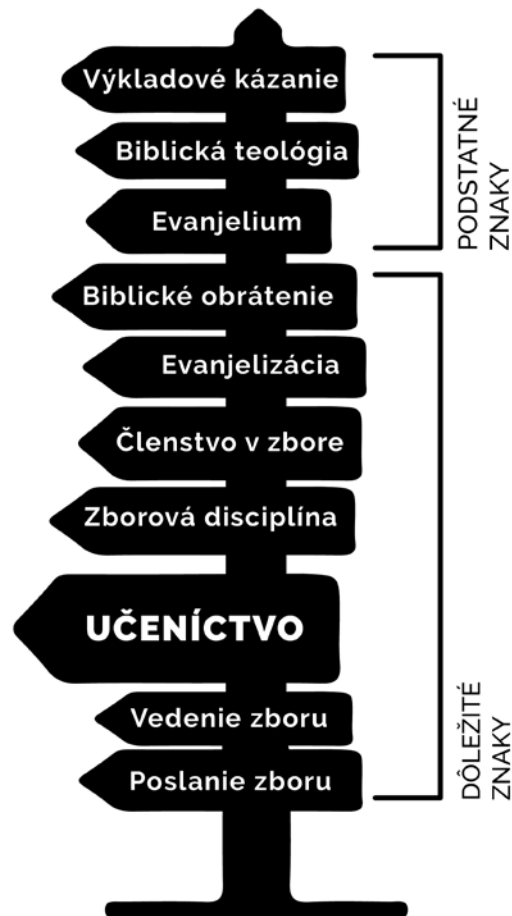

Treba povedať, že celá diskusia bola zorganizovaná ako ukážkový dialóg. Nielen že zazneli tieto dve prednášky, ale následne mal každý z autorov právo argumentačne reagovať na tvrdenia toho druhého a na záver si pozvať pomocníka do panelovej diskusie. Rada dáva teraz na zváženie zborom, či bude potrebné zvolávať na túto tému aj osobitnú konferenciu (mala by sa uskutočniť v marci), alebo to nie je potrebné. Dve interpretácie Biblie na tému ženy v cirkvi boli vyslovené, každá z nich má svojich zástancov i odporcov. Zatiaľ zostávajú v platnosti doterajšie pravidlá Cirkvi bratskej – ženy sú voliteľné do orgánov cirkvi i zborov

UČENÍCTVO

JÁN HENŽEL

ZNAKY ZDRAVÉHO ZBORU

Zdravý zbor je charakteristický tým, že jeho členovia sa usilujú o duchovný rast. Duchovný rast je biblický koncept, ktorý sa tiahne od Genézie až po Zjavenie. K nášmu duchovnému rastu dochádza Božím pôsobením. Podľa Kol 2, 19 Kristus je Hlavou, z ktorej celé telo, vyživované a pospájané kĺbmi a šlachami, rastie Božím vzrastom. Pavol bol dobrý žiak Ježiša, ktorý učil (Mk 4, 26–29), že rast Božieho kráľovstva spôsobuje Boh a v konečnom dôsledku nezávisí od nás. Preto, keď Pavol chce, aby tesalonický zbor rástol, tak sa za nich modlí (1Tes 3, 11–13). Potom negratuluje Tesaloničanom za ich rast, ale za ich rast ďakuje Bohu (2Tes 1–3).

To však neznamená, že my s naším duchovným rastom nemáme nič dočinenia. Peter končí svoj 2. list príkazom: *vzrastajte v milosti a poznávaní nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista*. Preto ich na začiatku (2Pt 1, 5–8) vyzýva: *všemožne sa usilujte a pridávajte k viere cnosť, k cnosti poznávanie, k poznávaniu sebaovládanie, k sebaovládaniu vytrvalosť, k vytrvalosti nábožnosť, k nábožnosti bratskú oddanosť, k bratskej oddanosti lásku. Ak totiž toto všetko máte a ak to máte v bohatej (rastúcej) miere, nebudete nečinní a neplodní v poznávaní nášho Pána Ježiša Krista*.

Ako pestuje zbor takéto učeníctvo svojich členov? Tak, že sa bude usilovať, aby jednotlivé znaky zdravého zboru sa prejavovali stále jasnejšie v našom živote, teda:

vykladačským kázaním

Potrebujeme počúvať Božie slovo, a to celé, nielen vybrané témy. Je totiž fakt, že v Biblii sú aj veci, ktorým by sme sa najradšej vyhli. Nech nás Boh chráni od toho, aby sme sa stali zborom, kde sa slovo káže

selektívne. Ja by som neodporučil nikomu vstúpiť do zboru, ktorý nekladie dôraz na vykladačské kázanie, ani povolat kazateľa, ktorý nie je vykladačským kazateľom.

biblickou teológiou

Rastieme tým, že lepšie poznáme Boha aj seba. Rastieme pri čítaní biblického rozprávania o tom, ako si Boh vyvolil ľud, a potom s nimi pracoval v ťažkých podmienkach. Zjavenie Boha v slove a v dejinách nám ukazuje, že je hodný našej dôvery.

biblickým porozumením evanjelia

Čím viac si uvedomujeme hĺbku našej núdze, tým viac sa učíme spoliehať na Krista. Čím viac chápeme svoju hriechu rebéliu proti Bohu, tým vzácnejšou sa nám stáva Božia láska v Kristovi.

biblickým chápaním obrátenia

Keď si uvedomujeme, že naša spása je ovocím Božieho konania v našom živote, stávame sa vždy vďačnejší Bohu za milosrdenstvo voči nám, aj voči mnohým iným. Naša nádej sa stáva stále istejšou.

biblickým porozumením evanjelizácie

To, že ľudia, ktorý sa nazývajú kresťanmi, duchovne nerastú, je často dôkazom, že boli zle evanjelizovaní. VEDIEME ĽUDÍ, ktorí kresťanmi nie sú, aby si mysleli, že nimi sú. Preto musíme ľuďom hovoriť vážnu zvesť o ich situácii pred Bohom a o novom živote, ktorý im Boh ponúka v Kristovi. A pozývame ich vstúpiť do toho života vlastne hrozným spôsobom – pokáním a vierou. Je úžasne oslobodzujúce, keď si uvedomíme, že našou zodpovednosťou nie je nikoho obrátiť, iba jednoducho mu povedať pravdu o Ježišovi, milovať ho a modliť sa za neho.

biblickým chápaním členstva v zbere

Kresťanský život znamená nielen oddanosť Kristovi, ale aj jeden druhému, byť súčasťou komuni-

ty, ktorá je sústredená na Krista. Núti nás to vysporiadať sa s oblasťami nášho života, ktorým by sme sa inak vyhli. Ako členovia zboru sa učíme, čo je pravá kresťanská láska.

biblickým chápaním zborovej disciplíny

Boh si zaumienil zhromaždiť svoju cirkev z nedokonalých ľudí. Ale jeho zámerom je, aby títo nedokonalí ľudia ho milovali a aby týchto ľudí urobil stále podobnejšími svojmu Synovi. To sa bez výchovnej disciplíny nedá.

biblickým chápaním zborového vedenia

Nášmu duchovnému rastu prispievajú duchovní vodcovia, ktorých Boh povolal, aby nám boli príkladom a aby sme sa im s láskou a ochotne podriaďovali.

Dôležitosť zdravého rastu

Kresťanský rast je veľmi dôležitý, lebo ním vydávame svedectvo Bohu. Preto Peter píše: *Vaše správanie medzi pohanmi nech je vzorné, aby tí, čo vás teraz osočujú ako zločincov, videli vaše dobré skutky a v deň navštívenia za to oslavovali Boha* (1Pt 2, 12). Zdravý zbor sa bude starať o zborový rast – nielen číselný, ale o rast svojich členov. Ak máme ako jednotliví veriaci aj ako zbory rásť, musíme sedieť pod Božím slovom. Musíme sa modliť, aby Svätý Duch kultivoval naše srdce. Rast je znakom života. Keď prestávame rásť, začíname zomierať.

Nejde však iba o štatistický rast počtu účastníkov bohoslužieb, krstov a príspevkov. Johnathan Edwards dokonca hovorí, že kresťanský rast nie je ani viac nadšenia, zbožnejšia reč, či dokonca viac biblických vedomostí. Jediný pozorovateľný rast duchovného života je vzrastajúca svätosť, ktorá je zakorenená v kresťanskom sebazapieraní. Preto je zbor zodpovedný za to, aby bol Božím prostriedkom k rastu ľudí v milosti. ■

Poznámka: Viacej si o tomto môžete prečítať v knihe: Mark Dever, Zdravá cirkev. Bratislava: Porta libri, 2018, s. 72–75.

Vizualizácia

Skôr ako sa začítate do materiálov na tejto dvojstrane, považujeme za potrebné predosť aspoň niekoľkými vetami nasledovné (aj ako odpoveď tým, čo sa nás pýtali, prečo v Dialógu propagujeme „čiernu“ stavbu modlitebne na Halašovej v Žiline).

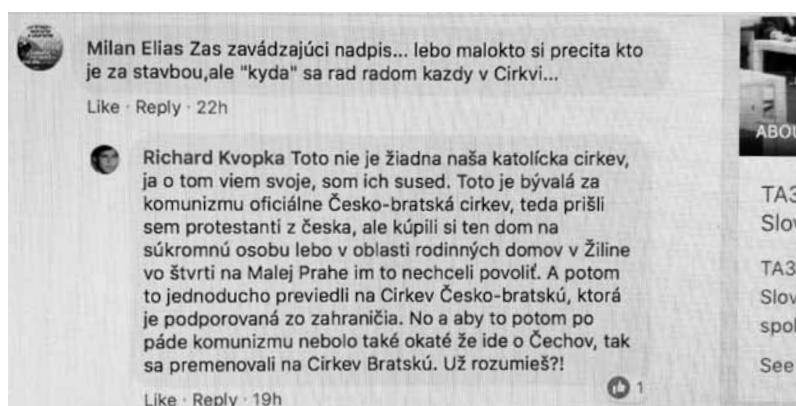
Pri prestavbe modlitebne v Žiline nikdy nešlo o čiernu stavbu, ako sa to rozšírilo v médiách a šuškande. Počas búracích prác (mali sa týkať len horného podlažia) sa ukázalo, že prízemné múry sú v podstate rozpadnuté a ohrozujú okolie.

Citujeme z Vyjadrenie k projektovej dokumentácii pre dodatočné stavebné povolenie MU Žilina: *Počas realizácie búracích prác pôvodného rodinného domu bolo z dôvodu bezpečnosti nevyhnutné odstrániť jeho nadzemné časti, a to nad rozsah povolený stavebným povolením. Preto bola stavba zastavená a preklasifikovaná na novostavbu.*

To znamenalo, že starú budovu bolo treba zarovnať zo zemou.

A tu sa začali problémy, ktorých sa médiá a sociálne siete chytili ako cirkevnej „čiernej“ stavby. Podnetom na nekonečné predlžovanie dodatočného povolenia na pokračovanie stavby, ktorému podľahla aj úradná mašinéria boli najmä neustále podnety jednej rodiny susedov.

FARSKÝ ÚRAD CB ŽILINA

Od čias medializácie projektu rekonštrukcie zbovového domu CB v Žiline ubehlo niekoľko týždňov. Pre komunitu kresťanov a priateľov Cirkvi bratskej v Žiline to bol dôležitý čas, v ktorom sa udialo niekoľko dôležitých vecí:

1) Po tom, čo správa o „čiernej stavbe“ preletela médiami, niekoľko cirkevných spoločenstiev a jednotlivcov z celého Slovenska i Čiech vyjadrilo tomuto projektu svoju modlitebnú aj finančnú podporu. Žilinský zbor to vnímal ako novú skúsenosť viery, ktorú nezažil za posledných 20 rokov. Solidarita a bratská pomoc je hodnota veľkého významu nielen v ťažkostiach, ale i radoostiach. Nielen v časoch totality, ale i v časoch demokracie. Vedieť, že niekto sa za nás modlí a drží nám palce, je to najdôležitejšie.

2) Intenzívne obvinenia zo strany suseda, ktoré dávali do pohybu nielen médiá a stavebnú inšpekciu, ale aj mestskú, či štátnu políciu, ukázali na výrazné slabiny otvorenej spoločnosti, v ktorej – keď sa chce -- sa načúva na anonymné a iné udania oveľa pozornejšie, ako sa študuje faktická stránka vecí, či vníma hlas „druhej strany“. Ak výklad paragrafov dokáže ignorovať širší kontext udalostí a postavenie úradníčky jej umožňuje mandát ísť proti pravde a vedome ubližovať, ak polícia môže beztretno porušiť predpisy a vstúpi na pozemok stavby bez náležitého povolenia, pričom zastrahuje pracovníkov vyhrážkami pokút... ak médiá selektujú informácie tak, aby vytvorili obraz „na objednávku“, ktorý iniciuje človek šíriaci nacionalistické nálady a vnáša náboženskú neznášanlivosť..., potom sa natískajú neľahké otázky – čomu táto otvorená spoločnosť vlastne otvára priestor? Akým hodnotám vytvára prajné prostredie? Koho naše inštitúcie chránia a komu ubližujú?

3) Niekoľkomesačný zápas o získanie stavebného povolenia sa skončil. Dňa 4. januára 2019 Dodatočné povolenie k stavbe nadobudlo právoplatnosť. Od 10. januára práce na stavbe pokračujú v plnom tempe a maximálnom rozsahu, ktorý umožňuje počasie a financie. Pôvodný plán skolaudovať budovu ešte pred Vianocami sa nenaplnil. Je túžbou a modlitbou investora, aby sa tak stalo do konca marca. Každé oneskorenie totiž vytvára červené čísla na finančnej mape projektu a stavba sa výrazne predražuje. Súčasný odhad predraženia je takmer 15 tis EUR.

Je napísané, že „milujúcim Boha všetky veci spolupôsobia na dobré“. Je to tak. Cirkev bratská v Žiline prechádza náročným obdobím, ale Boh ju vedie po svojej ceste od milosti k milosti, od sily k sile. O tom niet pochyb. On je dobrý Otec a starostlivý Pán. Úžasné na tom je, že mnohí ďalší „nežilincania“ môžu byť súčasťou tohto príbehu. ■

(red/tm)

Podľa suseda novostavba je o 4 metre vyššia, ako bola pôvodná stavba, takže mu znižuje kvalitu života.

MESTO ŽILINA
Stavebný úrad
Námestie obetí komunizmu č. 1, 011 31 Žilina

Č.s.: 17749/2018-61895/2018-OS-DB Žilina: 07.12.2018

Toto rozhodnutie je právoplatné a vykonateľné dňa 04.01.2019
v Žiline, dňa 10.1.2019

ROZHODNUTIE
O DODATOČNOM POVOLENÍ STAVBY

Mesto Žilina - Stavebný úrad, (ďalej len "stavebný úrad") ako stavebný úrad príslušný podľa § 117 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len "stavebný zákon") a zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obec a vyššie územné celky, na základe výsledkov konania vedeného podľa § 88 ods.1 písm.b v spojení s § 88a ods.1 a následne podľa ust. § 88 ods.4 stavebného zákona, po posúdení podkladov a vyjadrení dotknutých orgánov zabezpečujúcich súlad stavby s verejnými záujmami predložených v konaní rozhodol takto:

Stavebníkovi:
Zbor Cirkvi bratskej, Halašova 9, 010 01 Žilina, IČO 36143928
(ďalej len "stavebník")
Podľa § 88a ods.4 stavebného zákona

dodatočne povoľuje

zrealizované stavebné práce a určuje podmienky dokončenie stavby:

Farský úrad cirkvi bratskej, oplotenie, rekonštrukcia NN prípojky

(ďalej len "stavba") na pozemku register "C" parc. č. 816, 817/1, 817/2 v katastrálnom území Žilina.

Stavba v súčasnej dobe obsahuje suterén po odstránení domu na parc.č. 816 KN a nepovolené zrealizované stavebné práce - celú hrubú stavbu, L.N.P., 2.N.P., ukončenú strešnú plochu konštrukciu, výplne dverných a okenných otvorov, vnútorné priečky, steny, schodisko, stropy, podlahy-hrubá stavba bez povrchových úprav, časť vnútorných rozvodov inžinierskych inštalácií, nedokončené zateplenie, časť oplotenia (zo západnej strany je zrealizované plné murované oplotenie na pôvodnom murovanom múriku, časť oplotenia od ul. Halašova - plné betónové zrealizované namiesto pôvodného, odsunutého do pozemku stavebníka z dôvodu realizácie parkovacích plôch).

Pre dokončenie stavby sa určujú tieto podmienky:

1. Podmienky určené v zmysle § 66 ods.3 stavebného zákona:

a) stavba bude dokončená podľa projektovej dokumentácie overenej v konaní o dodatočnom povolení stavby, ktorú vypracoval Ing. Igor Klein, autorizovaný architekt, IKARCH,s.r.o., Vysokoškolačkov 1759/5, 010 01 Žilina a ktorá je prílohou

**Číslo účtu,
na ktoré môžete poslať
svoje finančné príspevky:**

SK34 7500 0000 0040 2303 3209

V blízkom čase budú na internete
dostupné informácie
o jednotlivých donoroch
a výške ich finančného príspevku.

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

BALENIE KUFROV A ČO PO NÁS ZOSTALO V LOWER BRULE

ROMAN LACHO

Keď som si v septembri kúpil lístok do USA, tak som netušil, čo ma čaká. Pravdupovediac som sa nad tým nechcel ani zamýšľať. Povedal som si, že keď tam dôjdem, tak uvidím, aká je situácia. Jedinú vec, ktorú som sa s Barčou dohodol je, že všetok náš majetok rozdelíme na tri skupiny. Prvá skupina mali byť veci, ktoré si tam necháme, vtedy sme ešte nevedeli kde. Druhá skupina vecí sa mala prediť, a to sme nevedeli, komu to predáme. A tretiu skupinu vecí som mal zobrať domov, a vtedy sme netušili ako.

Pomoc nám ponúkol švager Fredy Šramo, a tak sme v piatok 9. novembra odleteli so štyrmi prázdnyimi kuframi do Lower Brule.

Keď sme boli v lietadle, tak som ešte ani nevedel, či ma do USA vôbec pustia. Po prilete do Chicaga sme kráčali k pohraničnej polícii. Zrazu ma niekto potľapkal po pleci a poprosil, aby som sa uhol. Keď som sa pozrel za seba, kto sa ma dotkol, tak to bola policajka, ktorá nás veľmi intenzívne vypočúvala, keď sme sa tento rok vracali na Slovensko s celou rodinou. Vtedy jej veľmi prekážalo, že naše deti chodili do školy a že sa nám dve deti narodili počas toho, ako sme boli na misii. A popri tom celý čas krútila hlavou a polohlasne opakovala „že vraj misionári“. Keď nás v marci vypočúvala, tak som si myslel, že som poslednýkrát v USA. Akonáhle som sa jej pozrel do očí, tak ma znova naplnil strach. Ale tetuška okolo mňa iba prešla a ponáhľala sa za svojimi povinnosťami. Ďalej sme už prešli veľmi hladko. Bez veľkých otázok od pohraničníkov až na to, že nám nedošli batožiny. Celkom ma to potešilo, lebo som mal v pláne kúpiť si spodné prádlo a ponožky a vedel som, že keď nepríde batožina, tak nám nákup základného oblečenia preplatia.

Prekvapenie

Na letisku v Sioux Falls nás čakal Chris a po základných nákupoch sme vyrazili na dva a pol hodinovú cestu do Lower Brule. Dorazili sme okolo druhej v noci. Barča sa dohodla s pani, ktorá nám strážila dom, že keď prídeme, v dome nikto nebude. Takže bolo pre mňa veľkým prekvapením, že pred domom stáli tri autá a v dome bolo rozsvietené. Keď som chcel odomknúť, zistil som, že je odomknuté, a tak som vošiel do domu a začal skúmať, či sa v dome niekto nachádza. Do každej izby som nazrel, všade bolo niečo, čo som poznal, ale aj dosť vecí, ktoré neboli naše. Až keď som sa chcel pozrieť do poslednej izby, ktorú sme používali ako hosťovskú, som zistil, že je zamknutá a keď som zaklopal, tak sa z druhej strany ozval mužský hlas. Tak sme sa s Fredym na seba začudovane pozreli a išli sme do spálne a zamkli sme za sebou dvere, lebo sme nemali potuchy, kto je v našom dome. Ráno po zobudení v dome nikto nebol, ale izba bola zavretá na zámok. Ešte v ten deň prišiel z Pine Ridge môj veľmi dobrý priateľ, ktorý bol jeden z dvoch ľudí, ktorí nás pred desiatimi rokmi pozvali, aby sme sa prišli pozrieť, ako vyzerá služba v indiánskej rezervácii.

Samozrejme nás prišli pozrieť aj ďalší ľudia, ktorí sa s nami chceli stretnúť. Naša upratovacia práca začala tým pádom pomaly, ale už prvý deň sme predali nejaké veci cez Facebook.

Kázať – nekázať?

V nedeľu ráno sme išli do zboru. Keď ma pastor Jeff zbadal, hneď sa ma spýtal, či chcem kázať. Ja som mu povedal, že nie, lebo nie som pripravený. Jeffovi som písal mesiac pred mojím príchodom a očakával som, že sa ma spýta cez email, či nechcem kázať, čo by som neodmietol, lebo by som sa mal čas nachystať. Leon, môj kamarát z Pine Ridge mi však hovorí, že by som mal kázať, lebo že to je sen každého pastora dostať príležitosť kázať v zbore, z ktorého odchádzaš, lebo môžeš povedať všetko, čo máš na srdci a už je jedno, ak niekoho aj uraziš, alebo sa ho dotkneš. Leon to povedal, lebo je volaním prorok a jeho kázne sú veľmi vyzývajúce a hutné, ale vždy podložené Božím slovom, a tak sa mu často stáva, že to ľudia nezvládnu. A vtedy som si aj povedal, že takáto príležitosť sa neodmieta. No nevedel som, či mi Jeff neponúkol kázať iba zo slušnosti, lebo som videl, že má pripravené veci na svoju kázeň. Tak som si povedal, že keď sa ma ešte raz opýta, poviem mu, že budem kázať. Začal som sa modliť za tému kázne a keď som otvoril Bibliu, videl som verše, o ktorých som sa s Lionom rozprával večer predtým. Keď sa ma Jeff opýtal znova, či budem kázať, tak som už povedal áno. Kázal som z Listu Efezanom 2. kapitoly o tom, že nie sme spasení skrze prácu a za zásluhu z niečoho, ale že spasenie je dar. Vyzýval som ľudí, aby po tom, čo sú spasení, neostali pasívni, ale hovorili o tomto dare aj iným a že sa nemôžu spoliehať na misionárov, ako som ja, alebo pastora, ale že je to ich zodpovednosť hlásať evanjélium v ich rezervácii. Tešil som sa, že zase Boh skrze mňa mohol hovoriť k ľuďom, na ktorých mi veľmi záleží.

Tanec pre indiánskeho boha

V stredu som sa išiel stretnúť s biskupom Južnej Dakoty a povedal som mu našu situáciu a zaplatil som z predaných vecí nejaké dlhy za elektrinu, ktorú sme mali kvôli tomu, že im sa menila sekretárka, a tým pádom nám nechodil účet za elektrinu a my sme nevedeli, koľko máme platiť. Počas pobytu v Sioux Falls sme aj skočili na letisko zistiť, koľko batožín môžeme zobrať domov. Na letisku nám povedali, že môžeme mať iba jednu extra batožinu, takže dokopy dve na osobu. Vo štvrtok sme mali naplánované, že to čo chceme predať odnesieme do zboru, a to čo si chceme nechať uskladníme v našich známych Marvina a Beth. Samozrejme, v rezervácii nikdy nejdú veci tak, ako ich plánujete, ale nejakým spôsobom sme to celé zvládli.

Vo štvrtok sa za mnou zastavil jeden chlapík, ktorý je z rezervácie oproti cez rieku. Spoznal som

Brule a fotil som jeho deti počas basketbalových zápasov. On tiež trochu fotí, a tak sme sa zopárkrát rozprávali. Počas jednej cesty autom zo zápasu mi skoro celý čas rozprával o tom ako on neverí Biblii, ani kresťanom, lebo ich veľa pozná a že nerobia, čo kážu a že on verí vo svojho indiánskeho Boha. Keď došiel v ten štvrtok za mnou, tak niččo na ňom bolo iné. Posadili sme sa do kuchyne a zistil som, v čom sa mi zdal iný. Ako malý síce chodil do kostola a poznal Ježiša, ale keď dospel, tak sa vybral cestou tradičného indiánskeho náboženstva, a toto leto bol, ako každý rok, tancovať Tanec Slnka. To je taký samoobetný rituál, pri ktorom Indiáni tancujú priviazaní hrudou ku kolu celý deň bez jedla a vody pozerajúc sa do slnka. Je to obeta ich bohu za rodinu a chorých ľudí v kmene. Počas toho tanca sa mu zjavil Ježiš a spýtal sa ho: Prečo tancuješ? On mu odpovedal, že tancuje, aby uctieval Boha. Na to mu Ježiš povedal, že musí uctievať Syna namiesto slnka. Tento môj kamarát následne Boha poprosil, či by mohol ešte jeden deň tancovať na Božiu slávu. Boh mu povedal, že môže. Na druhý deň, počas tancovania, sa začali prejavovať rôzni ľudia veľmi čudným spôsobom. Jedna žena chcela fyzicky zjesť druhých ľudí, ďalší muž s krikom utiekol do lesa a už ho nikto nevidel a ďalšie čudné veci. Počas toho sa Boh prihovril k môjmu kamarátovi znova a povedal mu: „Pozri, vidíš koho týmto tancom sláviš? Mňa nie“. Kamarát dotancoval a odišiel domov, kde začal ľuďom hovoriť, čo sa mu stalo. Stretol sa s veľkým odporom, ale po čase zistil, že v tom istom čase bolo niekoľko ďalších indiánov s menom Jozef, ku ktorým sa prihovril Boh. Dnes je tento človek spasený a hovorí svojim indiánskym súkmeňovcom o pravom Bohu.

Byť svetlom

Počas toho ako som počúval tento príbeh, som spomínal na toto leto, ako som plakal kvôli tomu, že nás Boh zobral z Lower Brule a že teraz tam je o jednu rodinu menej, ktorá odráža Jeho slávu. A pri tejto spomienke som si uvedomil, že to nie je o nás, že to nie je o tom, že Boh nás niekde potrebuje mať a že bez nás je nahratý. Celé je to o poslušnosti a Boh je ten, ktorý dáva spásu a pre Neho neexistujú obmedzenia. Následne bolo veľmi príjemné počuť, ako mi ten človek hovorí, akým sme boli svetlom pre neho a pre rezerváciu. Je úžasné, že si nemôžem zobrať kredit za tohto ob-

ráteneho človeka, nikto z nás ľudí si za to nemôže zobrať kredit. Je to Boh, ktorý dáva rásť, my sme tu na sadenie, polievanie, starostlivosť a oberanie. Po dokončení svedectva mi povedal, že by nám mohol pomôcť získať víza, že pozná ľudí, ktorí by boli ochotní použiť svoju neziskovú organizáciu, aby nám vybavili víza. Ja som mu potom povedal o našej situácii, ktorá je teraz na Slovensku, a to, že v tomto momente nemôžem ísť do Lower Brule, že najskôr budem vedieť o rok, či to, čo som tu začal je dokončené, alebo či tu potrebujem zostať dlhšie, aby som dokončil to, do čoho ma Boh povolal na Slovensku spolu s ďalšími. Ale zároveň som s ním zdieľal našu túžbu postaviť útočisko pre deti. Keď som mu o tom povedal, odpovedal, že práve preto vie a chce nám vybaviť víza, lebo on ešte predtým ako sa obrátil, mal túžbu postaviť niečo také v rezervácii. Priznal, že on má dosť veľký pozemok, na ktorom by niečo také mohlo stáť.

V piatok ráno som poslal prvý balík lega na Slovensko poštou. Celý zvyšok piatka sme strávili veľkým garážovým predajom, na ktorý sme pozvali ľudí z rezervácie. Jedna žena zo zboru navarila indian tacos, a tým pádom došlo veľa ľudí, či už na jedlo alebo na predaj. Počas predaja sa ma veľa ľudí pýtalo, či to znamená, že odchádzame navždy. Ja som sa snažil vysvetliť všetkým, že vieme, že ešte máme nejaké veci v Lower Brule, ktoré musíme dokončiť a že ešte tam nie sme „hotoví“ ale, že nevieme, kedy nás Boh povolá späť. Na to mi jedna žena, ktorú som pokladal za svoju najväčšiu odporkyňu v rezervácii povedala, že sice nikdy nebola u nás v zbere, ale po dlhom čase si začala čítať Bibliu, lebo videla, že my o Biblii iba nerozprávame, ale ju aj žijeme. Bolo pre mňa veľmi silné, že mi Boh dovolil vidieť ovocie práce, ktorú sme päť rokov robili. V piatok večer sme zbalili kufre a v sobotu ráno, pred tým ako sme odišli, som sa ešte bol modliť na kopci, kde sme sa každý utorok modlili za Lower Brule.

Po týždni, ktorý bol pre mňa pohrebom všetkého, prečo som žil posledných desať rokov, som si nanovo uvedomil slová apoštola Pavla, ktorý hovorí o umieraní samému sebe. O tom, že Boh si často pýta aj veci, ktoré nám daroval, aby nám bolo jasné, že ON má byť našim všetkým a nie to, čo sme od Neho dostali do daru.

Cestou domov sme nestihli let v Dallase, a tak sme tam museli prespať v hoteli a domov letieť cez Chicago. A čuduj sa svete, hádajte, kto ma čakal pri vstupe do lietadla. Áno správne, tá policajtká, ktorá ma v marci vypočúvala, a tá, ktorá ma týždeň predtým potľapkala po pleci. Tentokrát sa na mňa ani nepozrela a ja som prešiel okolo nej ako neviditeľný. Vypočúvala tam iných ľudí, ktorých nakoniec ani nepustili do lietadla. My sme po vyše tridsiatich hodinách doleteli domov a skôr ako mi toto všetko prekryjú nové zážitky s Bohom, som sa s tým chcel s vami podeliť. ■

KOMUNITY EVANJELIA NA KAŽDOM SÍDLISKU V KOŠICIACH

ERVIN MITTELMAN
(kazateľ misijného zboru Mozaika)

Z ČOHO MÁME RADOSŤ?

Boh je nesmierne dobrý, láskavý, milostivý a veľký Otec. Radujeme sa z Jeho lásky, starostlivosti a požehnaní. V Ježišovi sa k nám priblížil a identifikoval sa s našim človečenstvom, aby sme sa my mohli identifikovať s Jeho spravodlivosťou a večnou Otcovou náručou. NIE SME SIROTY! Sme doma, v novej rodine.

Rodina

Výlet do USA nám pomohol. Získali sme širšiu perspektívu o pohostinnosti, službe, zameraní sa na vzťahy. Deti získali pozitívnejší vzťah k životu „líderských“ rodín. Tiež zlepšenie anglického jazyka je nesmierne dôležitá vec.

Máme sa vzájomne radi. Tešíme sa, keď môžeme byť spolu. Zadovážili sme si psíka. Sme relatívne zdraví. Vážime si spoločne trávený čas, ktorého je

málo. Boh sa stará o nás aj finančne. Aj keď nemáme všetko pokryté, máme všetko, čo potrebujeme a sme Bohu vďační.

Mozaika

Naplnno bežíme. Tri misijné komunity, desať DNA skupín, nedeľné bohoslužby, biblické tréningy.

Trikrát Misijné komunity: „Božie rodiny misijných služobníkov“ v troch lokalitách mesta, 8-15 ľudí v každej. Pravidelná misia neveriacim priateľom. Desiatkrát DNA „učenícke skupiny“ – Biblia, zdieľanie a vyznávanie, modlitby.

Na bohoslužby chodí 17 až 25 dospelých ľudí.

MTEN – Biblický tréning. Už nám beží štvorročná tréningová škola duchovného líderstva.

ČO SA NÁM NEDARÍ?

Rodina

S Marikou sme veľmi pracovne vyťažení. Nie je to dobré, ale nevieme sa z tohto vymaniť. Marika má plné zamestnanie, potom ešte Mozaika a rodina – čo je pre ňu druhé plné zamestnanie. Koučujeme v podstate všetky líderky a spolulíderky Mozaiky + staráme sa o našu Misijnú komunitu. Veľmi často pracujeme do jedenástej večer alebo aj do polnoci. Relax a oddych sú pre nás veľmi vzácne.

Samozrejme, odráža sa to aj na deťoch, ktoré majú 10 a 13 rokov. Sú úžasné, trpezlivé a láskavé. Vieme však, že potrebujú našu pravidelnú sústrednú pozornosť, čo sa nám darí málo.

Mozaika

Nedará sa nám predovšetkým s administratívnymi vecami. Tým, že sa sústreďujeme na vzťahy, ktoré považujeme za prioritné, unikajú nám niektoré štrukturálne veci ako pravidelná komunikácia

s priateľmi a partnermi (s vami :), nová webstránka, materiály pre výučbu a efektívnejší koučing. Zápasíme s vysokou nedôverou spoločnosti a rodinných zázemí priateľov voči evanjelikalizmu, aj voči Mozaike, či voči formám „život k životu“. V podstate všetci – či už z liberálneho prostredia, alebo rímsko-katolíckeho – sa stretávajú so súžením až šikanou a prenasledovaním. Niektorí to zvládajú lepšie, niektorí horšie. Stojí nás to veľa pastoračnej energie. Mrzí nás to hlavne z dôvodu, že nás to vyčerpáva a trpí tým misijný zápal.

ČO NÁS ČAKÁ?

Rodina

Deti v tínedžerskom veku. Upevňovanie manželstva a rodiny. Pravidelný duchovný aj telesný odpočinok. Zvažujeme spôsob a možnosti, aby aj Marika mohla byť aspoň na 50% úväzok uvoľnená pre pastoračnú prácu a venovala sa líderským rodinám a rodine. Aby náš dom naozaj mohol byť misijným centrom.

Mozaika

Pokračujeme verne a zapálene v práci na diele evanjelia.

Pokračujeme aj v systémovo-administratívnych zlepšeniach. Budujeme misijné vzťahy aj učeníkov Ježiša Krista.

Chystáme misijno-učenícky zimný výlet Mozaiky.

AKO NÁM MÔŽETE POMÔCŤ?

Rodina

VAŠE modlitby, priateľstvá, povzbudenia. Aj smerom ku mne osobne, ale možno ešte k Marike.

Získať finančné zdroje pre život a službu vo finančne drahom meste Košice.

Mozaika

VAŠE modlitby, priateľstvá, povzbudenia.

Finančnú podporu pre misijnú činnosť a budovanie lídrov.

Stále máme malú základňu členov, ktorí by vedeli uživiť Mozaiku. Je to osem zarábajúcich členov a potom ženy na rodičovskej a vysokoškolskí študenti. Sme nesmierne vďační širšej domácej či zahraničnej podpore, ktorá nám pomáha rozvíjať sa.

Možno najdôležitejšou položkou teraz je „Podpora misie“. Pred nami máme plán výletov (spoločný misijný oddych) a to dva krát na tri dni – v zime 2018 a v lete 2019. A potom dva krát jednodňové. Tieto výlety sú veľmi misijne aj vzťahovo efektívne. Zvyčajne sa zúčastňuje okolo 30 dospelých + deti. Finančnú podporu potrebujeme najmä pre tie trojdňové. Chceme ponúknuť tretinovú zľavu.

Ilustrácia: Plná cena výletu pre rodinu je: 240 €, pre študenta 60 €. S VAŠOU POMOCOUBY platili: rodina 160 € / študent 40 € / študent z Ukrajiny 15 €. S Vašou pomocou by sme chceli pre tento účel vyzbierať 1 500 €. ĎAKUJEME
IBAN: SK55 8330 0000 0029 0077 1299 ■

SMETI

Nie je samozrejmosťou, že sa v našej krajine, v našom meste zbiera a likviduje odpad, smeti.

Vďaka za to. Každý smetný kôš v meste má svojho správcu a vyhadzovača, ktorý sa stará o to, aby bol kôš prázdny. Na našich MHD zastávkach pred časom vykvitli nové, väčšie a krajšie smetiaky. Naše malé podnikové smetiarske autíčka pravidelne obchádzajú svoje rajóny a odpad odvážajú.

Dnes nastupujem do služby na Hodžovom námestí. Je krátko po 14:00 hodine a svetelná tabuľa nad zastávkou hlási, že môj dnešný pracovný inštrument došumí o 9 minút.

Námestím prechádzajú domáci, študenti, zvedaví turisti... Rrrr – práve dorazilo autíčko, zbierajúce odpadky z našich košov. Posádka o sile dvoch večne opálených mužov vystúpila. Obaja sú vzorne a čisto pracovne oblečení, jeden s vrecom a druhý s metlou a lopatou. Popri čistení koša a jeho okolia sa prívetivo pozdravujú okolostojacim potenciálnym cestujúcim. Radosť pozorovať.

Hotovo.

Rrrrrr... autíčko sa odpratalo k ďalšej zastávke.

Hmm – milé.

Asi 4 kroky od vyčisteného koša, pri schodoch do podchodu stojí iný kôš, patriaci inému správcovi, teda aj inému vyhadzovačovi.

Po chvíľke z podchodu vykukol chlapík s voľakedy bielym, rozlámaným vedrom.

Jeho zjav a oblečenie o mydle a vode ešte očividne tento rok nepočuli. Najprv skontroloval „náš“ prázdny kôš, a potom pristúpil k predmetu jeho zamestnania, ku košu pri schodoch, majetnícky ho odomkol a zájdenými čiernymi rukami bez rukavíc začal obsah jeho koša prenášať do toho nášho.

Cestou mu drobné odpadky popadali, a tak po chvíľke bol jeden kôš prázdny a druhý, „náš“ takmer zaplnený a okolie posypané.

Chlapík okázalo zamkol svoje pracovisko a zmizol v útrobach podzemia.

Na zastávku pomaly, ba priam obradne prichádza dáma, podľa zjavu a oblečenia zrejme obyvateľka niektoej z víl nad hradom. Dojedała špeciálnu stravu zo špeciálnej predajne zabalenú v špeciálnom jednorazovom obale, ktorý objemom ďaleko presahuje objem stravy v ňom ukrytej. Posledná mňamka zmizla za enormne zvýraznenými perami a teraz by bolo načim sa obalu zbaviť. Prichádzajúc k „nášmu“ smetiaku kriticko-znechutene krúti nielen hlavou a aj profesionálne dobre zmáknutým vyvetovaným obočím. Pohľadavým „pfff“ nad plným košom a neupraveným okolím dáva jasne najavo, čo si myslí o správcovi smetiaka a o dopravnom podniku ako takom. Našťastie však zbadala prázdny kôš pri schodoch, ktorý poľahky zhltol jej špeciálny obal. „Tu je vidieť, ako sa kto o veci stará“ – bolo možné čítať z jej gestikulácie.

Prišla 207-ka a naša, možno herečka, majestátne nastúpila na cestu na hradný vršok s novým poznaním, ako sa veci majú.

Ako sa veci majú?

Nielen pri smetiaku.

Veď dôkazy hovoria jasnou rečou, že je to tak a tak. Alebo som ochotný pripustiť, že možno je všetko úplne, ale úplne inak?

Možno stačí trpezlivo počkať, či pozorne pozorovať a počúvať a odblokovať zamknutú predstavu, od ktorej tak rád zabúdam prístupový kód. ■

Z ROKOVANIA RCB

DECEMBER 2018 / JANUÁR 2019

DECEMBER

Rada odsúhlasila a schválila:

Žiadosť kazateľa Tibora Máhrika o ukončenie služby v zbere Žilina a súčasne pracovno-právneho vzťahu dohodou k 31. 1. 2019.

Rada zobrala na vedomie:

Výsledok hlasovania o zotrvaní kazateľa Martina Uhrniáka v zbere Bardejov po siedmom roku pôsobenia v zbere, ktoré prebehlo 9. decembra 2018. Na základe výsledku hlasovania kazateľ pokračuje v službe v zbere v ďalšom období.

Zmeny v orgánoch Združenia evanjelikálnych cirkví (ZEC): predsedom je Štefan Evin z Cirkvi bratskej, podpredsedom biskup Apoštolskej cirkvi Ján Liba a tajomníkom brat Albín Masarik z Bratiskej jednoty baptistov. Boli schválené nové stanovy a organizačný poriadok ZEC. Zbor Reformovanej cirkvi v Bratislave oznámil vystúpenie zo ZEC.

Rada zhodnotila novembrovú pastorálku kazateľov a staršovstiev. Prípravou tematickej konferencie o službe žien sa bude zaoberať v novom roku aj na základe podnetov zo staršovstiev.

JANUÁR

Rada odsúhlasila a schválila

Úpravu svojho návrhu na zmenu článku 25 v Poriadku CB (Misijný zbor) podľa odporúčania Komisie pre Poriadok.

Rada rozhodla

O predĺžení poverenia kazateľa Mareka Jurča ako administrátora zboru v Michalovciach do 29. 2. 2020.

Rada poverila

Kazateľa Martina Jurča komunikáciou s RTVS a vytvorením tímu pre spoluprácu s RTVS na projekte seriálu o cirkvách.

Ďalej Rada:

Mala rozhovor so správcom zboru v Trnave Jurajom Kohútom o zámere zriadiť cirkevnú základnú školu. Rada nie je jednoznačne za zriadenie školy zborom pri súčasnej situácii, v ktorej sa zbor nachádza. Rozhodnutie o zriadení školy musí urobiť členské zhromaždenie. Rada zdôrazňuje, že v prípade zriadenia školy staršovstvo a správca zboru sú zodpovední v prvom rade za spravovanie zboru

a pastoračnú starostlivosť o zbor. K zborovej diskusii o zriadení školy odporúča pozvať zástupcov Rady.

Mala rozhovor s tajomníkom pre mládež Slavomírom Krupom, ktorému sa končí funkčné obdobie v správnej rade Únie detí a mládeže. Odporúča, aby pôsobil v tejto funkcii aj ďalšie obdobie. Rada navrhne Konferencii jeho pôsobenie na ďalšie funkčné obdobie.

Vymenovala Jaroslava Mađara za zástupcu Cirkvi bratskej vo Výbore Slovenskej biblickej spoločnosti na nasledujúce funkčné obdobie od 7. 2. 2019, keďže doterajší zástupca kazateľ Slavomír Poloha naplnil maximálny limit funkčných období.

Na školení účtovníkov a hospodárov osloví zbor, aby dali návrhy na revízora hospodárenia CB za rok 2018 ako dočasnú náhradu za sestru Ivetku Kačurovú (materská dovolenka). Konferencia 2019 bude voliť revízorov na ďalšie funkčné obdobie.

Oboznámila sa s pracovnou verziou štatútu Fondu Levita (určený na podporu vikárov v malých a ekonomicky slabých zboroch) a bude ju ešte konzultovať na stretnutí hospodárov zborov.

Oboznámila sa s otvorenými úlohami a nesplnenými uzneseniami Rady za obdobie 2015 až 2018 v štruktúre: trvalé, opakované, čiastočne splnené a zatiaľ nesplnené.

Preskúmala staré konferenčné uznesenia a Konferencii predloží návrh na zrušenie neaktuálnych uznesení.

Ponúka zborom spracovanie pracovno-právnej a mzdovej agendy pri uzatváraní dohôd s nedeuchovskými pracovníkmi. Spracovanie väčšieho počtu dohôd pre jeden zbor bude podmienené príspevkom zboru na administratívne náklady. Uzatváranie pracovno-právnych vzťahov s nedeuchovskými pracovníkmi, ktorí nie sú financovaní zo štátnych prostriedkov ani z prostriedkov ústredia cirkvi, je v kompetencii riaditeľa Kancelárie Rady CB.

Výročia: 1. 1.2019 – 30 rokov od zriadenia zboru v Banskej Bystrici; 1. 5. 2019 – 10 rokov od zriadenia zboru v Nitre; 5. 8. 2019 – 35 rokov od otvorenia zborového domu na Starej Turej. ■

(Spracované z podkladov RCB)

ROZPRÁVKOVÍ HRDINOVIA

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista,
vysokoškolský pedagóg.)

Pozitívna motivácia je pre zmysluplné konanie mimoriadne dôležitá a pochopili to nielen autori rozprávkových príbehov, ale chápu to postupne všetci vnímaví ľudia. Školy, nemocnice, kultúrne inštitúcie ale aj bežné výrobné firmy sa snažia zvelaďovať kultúru svojich organizácií, ktoré sa tak majú vnútorne neustále zdokonaľovať. Čo v tomto zmysle znamená, ak sa vo verejnom priestore objavujú ľudia, ktorí sa ako negatívni hrdinovia jednoznačne dostávajú s týmto étosom pozitívneho a podnetného príbehu do príkreho protirečenia?

Ako sa môže svet inšpirovať pozitívnymi posolstvami príbehov zo strán kníh, filmového plátna či dokonca biblických kníh, ak sa v reálnom živote stretávame s nepoctivosťou ľudí vo významných spoločenských funkciách? Ako môžeme vnímať zmysel pre férové správanie, ktoré považujeme za také potrebné pri výchove detí a mladých ľudí, ak známi športovci svojim násilným správaním zdemolujú počas vianočných dní tatranskú reštauráciu? Ako sa môžeme posunúť k ideálu spolupráce a vzájomného rešpektu, ak sa verejní činitelia nevedia zhostiť svojej úlohy zodpovedne viesť krajinu, ale nechávajú sa viesť na lacnej vlne populizmu, ak sa hovorí o potrebe solidarity voči ľuďom hľadajúcim lepšie miesto pre svoj život a život svojich detí, ak sa hovorí o našich Rómoch či o nejakej menšine, pre ktorú nemáme pochopenie?

Známi, no aj anonymní autori či zberatelia ľudových rozprávok,

Zo sveta rozprávok, ktorý sa nám pravidelne otvára počas vianočného obdobia sa presúvame cez známe príbehy, ktoré znovu prežívame spolu s našimi deťmi a blízkymi do reálneho sveta nášho detstva, v ktorom sa náhle cítime bezpečne a ak sa stratíme v čase, máme na okamih pocit, že sa čas zastavil. Boj dobra a zla vyzerá v rozprávkovom príbehu oveľa zrozumiteľnejšie ako v reálnom živote. Dobrí víťazia nad zlými a nakoniec v rozprávkovom príbehu pravda, láska a dobro zvíťazia nad lžou, nenávisťou a zlobou.

ako bratia Grimmovci či Pavol Dobšinský, odhalili potrebu pozitívneho príbehu pre dušu človeka v jeho pohľade na svet. Scenáristi filmov pre deti používajú tieto predlohy práve pre tento moment nežného pohľadania vnútorného prežívania človeka, ktorým sa dostaneme do lepšej duchovnej kondície. Informácia rozprávky a jej pravdivosť sa skrýva práve v jej schopnosti spojiť vnútorné prežívanie čitateľa s imaginárnym svetom príbehu. Pravda výpovede takto má aj formačnú funkciu. To je v protirečení s postojom verejných činiteľov, ktorí sa okrem prezidenta Kisku už ani nenamáhajú podnietiť snahu o iné pohľady na svet a našu zodpovednosť v ňom. Bulharský autor Ivan Krastev preto hovorí o verejných činiteľoch, ktorí podľahli populizmu nie ako o lídroch ale len ako o čašníkoch, ktorí plnia objednávky svojich zákazníkov ako konzumentov.

Zo sveta rozprávok sme sa prebudili do roku, kedy budeme reflektovať tridsať rokov Nežnej revolúcie. Sloboda od tyranie komunizmu sa mala postupne vyvinúť na slobodnú spoluprácu vo verejnom priestore Európy a dnes už aj širšieho sveta. Schopnosť nachádzať pravdivé a inšpiratívne príbehy budeme mať možnosť osvedčiť vo veľkom aj v malom. A hoci boj dobra a zla vyzerá v rozprávkovom príbehu oveľa zrozumiteľnejšie ako v reálnom živote, tu sa môžeme stať poslami dobrých správ a pozitívnymi hrdinami aj my. ■

KRÍŽOVKA

„Sloboda je zbaviť sa...“ Václav Malý

Autor: Peter Kailing		Doska na miesenie	Nórska metropola	POMÔCKY Ablak, Anapa	TAJNIČKA	Koncovka ruských priezvisk	Veľká africká rieka	Vyvažovala oči (hovor.)	Dával návrhy, odporúčal
	Ukazov. zámeno Ladislav (dom.)			Strč pod hladinu Tam	•				
Mláďa sťahovavého vtáka					•				
Oblok (maď.)					•	Ľud (čes.) Príklad			
Poplatok za tovar				ŠPZ Rožňavy Predložka (oproti)	•		51 (rím.) Výherná knižka (skr.)		
Obchod. akadémia (skr.)			Požiadal Práceschopnosť (skr.)		•				
	Miesto na odpaľovanie rakiet Menší vodný tok Anión (česky)				•			Telesná al. duševná činnosť	Veľmi niečo chce
Majiteľ dobytkár. farmy					•		Chem. zn. platiny Rehoľník		
Ozn. rus. lietadiel (Antonov)			99 (rím.) Aha, ľaľa		•	Zomierajú Osobné zámeno			
Žmurknutie, mihnutie				Náklad v tonách Opica	•				
Nimródi					•				
Čiernomorské kúpele					•	Citoslovce (chacha)			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 12/2018

Svet je nebezpečné miesto nie kvôli tým, ktorí robia zlo, ale kvôli tým, čo sa naň pozerajú a NEROBIA NIČ.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 10. 2. 2019. Nezapudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentáčnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 2/2019.

KOMUNITNÍ
STUDIUM BIBLE
EVROPA

VÍCE NEŽ BIBLICKÉ STUDIUM
Komunitní studium Bible, z.s.
Sněhurčina 709/71
460 15 LIBEREC

www.cbsint.cz

[email:info@cbsint.cz](mailto:info@cbsint.cz)

Dovolte Bohu mluvit k vám pomocí těchto kroků :

INDIVIDUÁLNÍ STUDIUM

Objevujte, co říká Bible během domácího studia pomocí otázek

DISKUSE VE SKUPINĚ

Sdílejte s jinými pohled na biblický text a přijímejte povzbuzení od druhých

VYUČOVÁNÍ

Naslouchejte tomu, kdo vykládá pravdu v textu a její aplikaci do života

KOMENTÁŘ

Čtěte stručný komentář, který vám dá další vhled na čtený text

PŘIJÍMAJÍCÍ SPOLEČENSTVÍ

Každý člen skupiny je povzbuzován k učenictví